Published and distributed under Permit (No. 739) authorized by the Act of October 6, 1917 on file at the Post Office of Boston, Massachusetts. By order of the President A. S. Burleson. POSTMASTER GENERAL.

Tel. So. Boston 2408

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

The Lithuanian Weekly "SANDARA" Published by the Lithuanian National League of America.
K. J. PAULAUSKAS
Sec'y and Business Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States $2.50
To Foreign Countries $3.00
"SANDARA"
327 E Street, Boston 27, Mass.

SAN DENTAL

No. 3 So. Boston, Mass., Vasario (February) 22 d., 1923m. Metai X

Lietuvai Pripažinta Klaipėda

NAUJA DIREKTORIJA KLAIPĖDOJE.

Lenkai Veržiasi į Lietuvą

STEBĖTINOS ŽINIOS.

Prancuzai Skolina Lenkijai 400,000,000 Frankų

MOBILIZACIJA—KARĖ SU RUSSAIS.

LIETUVA ĮGYJA KLAIPĖDĄ.

PARYŽIUS, vasario 16 d. Šį rytą Ambasadorių Taryba nutarė atiduoti Klaipėdos kraštą Lietuvai. Tas svarbus įvykis, lyg tyčia, perėjo tą pačią dieną, kada Lietuva švenčia savo nepriklausomybės metines sukaktuves — šį sykį penktasias.

Kaip žinia, Klaipėdos kraštas Versailės sutarties 99-tu straipsniu buvo atimtas nuo Vokietijos, kaipo lietuviškas kraštas, bet kad Lietuva tuo tarpu da nebuvo pripažinta, tad Klaipėdos kraštas išpradžių buvo pavestas militarei globai Prancuzijos, Anglijos ir Italijos, ir vėliau perėjo į civilę globą, tartinai į vokiečių Direktoriją, esančią priežiuroje prancuzų Aukštojo Komisijonieriaus. Ir taip dalykai tąsėsi daugiau trejų metų, atidavimas Klaipėdos buvo vilkinamas, nes prancuzai vėliau sumanė pavesti Klaipėdą lenkams, nors netiesioginiu budu, tik sudarant vadinamą Laisvą Valstiją, kurios globa, be abejonės, butų buvus pavesta Lenkijai.

Bet štai Klaipėdos lietuviai sukrunta, sutvėria Mažosios Lietuvos Gelbėjimo Komitetus, kurie turi susivažiavimą, išsirenka vyriausiąjį komitėtą, apie sausio 10 d. ginkluotai sukyla ir apie sausio 15 d. apsupę Klaipėdos miestą paima jį. Klaipėdoje buvo prie Aukštojo Komisionieriaus apie 200 prancuzų kareivių, kurie po mažo apsišaudymo pasiduoda, ir juos lietuviai apgyvendina ant salelės šale Klaipėdos miesto.

Tokiu budu lietuviai užima Klaipėdą, išsirenka savo valdžią, Klaipėdos krašto prezidentu išrenka Simonaitį. Naujoji valdžia tuo nutaria jungties prie Didėsės Lietuvos.

Už tokį drąsų lietuvių pasistatymą didėsės Europos viešpatijos bandė subarti Lietuvą, grumojo jai, davė 8 dienas laiko atsipeikėti, po tų aštuonių davė da dvi dieni, bet kad lietuviai vis reikalavo savo teisių, tai Ambasadorių Taryba, da kiek pavilkinus, antgalo vasario 16 d. pareiškė, kad Klaipėdos kraštą atiduoda Lietuvai, tik jis turės plačią autonomiją ir kad butų duota kitoms šalims prieiga į Klaipėdą kaip vandeniais, taip ir traukiniais. Tada Simonaičio valdžia rezignavo ir susidarė kita valdžia su Gailium pryšakyje, iš penkių asmenų — trijų lietuvių ir dviejų vokiečių.

Neužilgo bus didelės iškilmės formalio prijungimo Klaipėdos krašto prie Lietuvos.

NAUJA DIREKTORIJA KLAIPĖDOJE.

VAŠINGTONAS, vasario m. 12 d. (L. I. B.). Nauja Direktorija Klaipėdoje susideda iš prezidento Viktoro Gailiaus, dar dviejų lietuvių ir dviejų vokiečių. Klaipėdos kraštui apsaugoti pilnai susitarta su pulk. Tronsson. Alijantų Komisija išvažiavo Paryžiun. (Elta).

P. Viktoras Gailius yra Prusų lietuvis, gimęs Pagėgių apskr. Klaipėdos krašte 1893 m., aukštąjį mokslą išėjo Heidelbergo, Karaliaučiaus ir Berlino universitetų juridiniame skyriuje. Pastaruoju laiku buvo Lietuvos atstovybės sekretorius Berlyne, pagalios Lietuvos Atstovu Estonijoje.

LENKAI VERŽIASI Į LIETUVĄ.

PARYŽIUS, vas. 18 d. Iš Kauno į čia atėjo telegramas iš legacijos su žiniomis, kad lenkai įsiveržė į Lietuvą ir klupo lietuvių kariuomenę. Kelios dešimtys yra užmuštų ir šimtai sužeistų. Pereito sekmadienio telegramas iš Kauno taip sako:

"Lenkų reguliariai kareiviai su visokiais ginklais, užėmę neutralę juostą Kranų apielinkėje, veržėsi į lietuvių šalį ir užatakavo Lietuvos kareivius. Dešimtys yra užmuštų ir šimtai sužeistų. Lietuvos valdžia telegrafavo Tautų Lygai, pranešdami faktus ir prašydami, kad butų padaryti atatinkami žygiai pakirsti kelią tolimesniam susirėmimo prasiplėtimui.

STEBĖTINOS ŽINIOS.

Vokietijos laikraščiai paskelbė sekančias stebėtinas žinias:

BERLYNAS, vas. 15 d. Iš Varšavos pranešama, kad ten yra didžiausias nusigandimas, jog Russija guls ant Lenkijos ir kad tarpe Russijos ir Vokietijos yra militarė sutartis — apie tai karštai ginčytasi vakar Lenkijos Seime.

Eks-ministeris Dombski, kurs vedė lenkų derybas su rusais Rygoje ir kurs greičiausiai pateks į užsienių ministerius, jei tversis naujas kabinetas, pareiškė, kad Rapallo sutartis, paviršutiniai išrodanti nekalta, daro Lenkijai tokią tarptautinę situaciją, jog **Lenkijai butinai reikia susigerinti su Lietuva, nepaisant to, kiek toks susigerinimas Lenkijai kainuotų.**

Šitos žinios ateina paprastu ir pasitikėtinu, neoficialiu budu, bet jų patvirtinimo iš kitur nepasirodo.

PRANCUZAI SKOLINA LENKIJAI 400,000,000 FRANKŲ.

PARYŽIUS, vas. 15 d. Šiandie Prancuzijos parlamentas 515 balsų prieš 68 balsus nutarė paskolinti Lenkijai 400,000,000 fr. (apie 24,000,000 dolerių). Pinigai skolinami, regimai, karės reikalams, nors sakoma, kad tai Lenkijos apsigynimui. Tos paskolos pinigų vartojimą nuspręs Prancuzijos ir Lenkijos militariai štabai.

Dėlei tos paskolos Lenkijai Washingtono Kongrese kilo didelis triukšmas. Pranzucija, kuri iš Vokietijos per kraują lupa kontribucijas, Amerikai savo skolas nemoka, bet vietoje to skolina pinigus Lenkijai, kad ta galėtų ardyti tvarką Europoje.

LENKIJOS MOBILIZACIJA — KARĖ SU RUSSIJA.

MASKVA, vas. 19 d. Kamenev, kurs dabar yra užėmęs Lenino vietą kaipo pirmininkas Komisarų Tarybos, pareiškė, kad klausimas, ar bus karė Russijos su Lenkija, visiškai priklauso nuo Lenkijos: jei tik Lenkija pradės mobilizuoties, nors ir prieš kokią nors kitą šalį, rusai turės paskelbti jai karę, nes galutina lenkų mobilizacija vis tiek esanti prieš Russiją. Šis išsireiškimas yra didelės svarbos, nes Lenkija jau veržiasi į Lietuvą ir pirmų - pirmiausiai stengiasi užimti geležinkelį Gardinas, Vilnius, Dvinskas iki Latvijos sienai ir tuomi nukirsti Russijai kelią į Lietuvą ir į Prusiją.

Lietuvoje esąs paskelbtas mobilizavimas 1922 m. naujokų. Vilniaus mušiuose lietuvių su lenkais gyventojai pagelbsti lietuviams.

LIETUVA PAKELIA JURIDINĮ KLAUSIMĄ.

GENEVA, vas. 17 d. Čia nėra oficialių žinių apie pasipriešinimą lenkams užimant jiems paskirtas vietas neutralėje zonoje vasario 3 d. Lenkai pritarė tokiam pasidalinimui (kodėl nepritarti dalinties Lietuvos žemes!), bet Lietuva pasipriešino.

Dabar Lietuva kreipėsi į Svieto Teismą, klausdama, ar Tautų Lygos Taryba turėjo teisę pakeisti neutralę zoną, ir jei turėjo, tai ar savo tokį nutarimą gali pildyti, jei tam nutarimui nepritaria viena pusė?

Lygos Sekretarijatas gavo iš Lietuvos telegramą su tais užklausimais, ir paduos sekančiam Tarybos susirinkimui, o toliaus gal tuos klausimus riš Pastovusis Tarptautinės Teisybės Teismas.

LENKIJA RUOŠIASI PRIE KARĖS.

Italija yra ėmusi iš Lenkijos kiek naftos. Lenkija paprašė Italijos, kad už naftą, vietoje pinigais, mokėtų amunicija. Taip išrodytų, tarsi Lenkijai pinigų nereikėtų. Tuo tarpu Lenkija skolinas iš Prancuzijos 400,000,000 frankų — ir vėl karės reikalams. Ir Lenkija tovienio skelbia, kad ji karės nenori ir kad nėra jokiai karei iš kur pakilti. Bet reikalavimas amunicijos vieton pinigų ir skolinimas milijonų "apsigynimo" reikalams ir šimtai mažesnių dalykėlių aiškiai rodo, kad Lenkijai grumoja karė — iš kur nors.

HARVARDO UNIVERSITETE 291 SVETIMTAUTIS.

Harvardo universitete šįmet yra 6357 studentai. Neskaitant to, kad yra studentų iš kiekvienos šios šalies valstijos, da yra 291 studentas iš 41 užrubežinės šalies. Daugiausiai tų svetimtaučių yra iš Kanados, nes 73. Iš Chinijos yra 57, iš Japonijos — 18, iš Pietinės Amerikos — 14, iš Indijos — 13, iš Prancuzijos ir Anglijos po 12, iš Belgijos — 11 ir po mažiau iš kitų 33 svetimų šalių, tarp kurių yra Australija, Siamas, Brazilija ir Peru.

APVESDINO 10,443 PORAS.

BRAZIL, IND., vas 18 d. Teisdarys George E. Law sakosi apvesdinęs 10,443 poras —daugiau nė kaip alei kuris kitas teisdarys Indianos valstijoje. Jis taip mano, kad jei surinkti į vieną vietą visus jo apvesdintus su jų vaikais, tai jie sudarytų miestą bent iš 50,000 gyventojų.

UKRAINIEČIAI SUMUŠĖ LENKUS.

VIENNA, vas. 19 d. "Arbeiter Zeitung" praneša, kad šiomis dienomis Sambore, Galicijoje, vietos gyventojai ukrainiečiai išmušė lenkų kariuomenės skyrių iš 60 žmonių. Lenkų kareiviai atėjo į Samborą, kad imti į lenkų kariuomenę ukrainiečius naujokus, bet, vietoje to, gavo į kailį. Sambore paskelbta karės padėtis.

25 SUDEGĖ LIGONBUTYJE.

NEW YORK. Pereito sekmadienio naktį baisiai išsigando 6338 Manhattan State bepročių Ligonbučio ligoniai ant salos Ward, kad ekspliozija valančiųjų upę supurtė jų namus. Daug buvo vargo, kol apraminta jų įsikarščiavusieji protai. Vienok ar tik juos nugazdinusioji ekspliozija bus kalta, kad tos pačios nakties rytą užsidegė vakarinis beprotnamio galas ir ten liepsnose žuvo 22 ligoniai ir 3 slaugės. Manoma, kad ekspliozija, nugąsdinusi ligonius, turėjo nutraukti elektrinines vielas, tarp kurių atsiradę kibirkštys turėjo padegti ligonbutį, ir sudeginti gyvais 25 žmones.

NUODIS UODUS GAZU.

ATLANTIC CITY, N. J. Perdėtinis Atlantic pavieto uodų komisijos F. Riley sako, kad yra sumanymas žudyti uodus nuodingais gazais. Sumanymas bus įneštas metinei konvencijai New Jersey uodų naikinimo komisijos.

OVACIJOS KLAIPĖDOS ATSTOVUI.

Sausio 28 d. į Kauną atvykęs Klaipėdos atstovas Vanagaitis nuvyko į Valst. Operą. Salėje spektalio metu kilo didelis trukšmas: minia sveikino brangų svečią.

LIETUVOS ŽINIOS

GUDAI NELEIDŽIA VAIKŲ Į LENKŲ MOKYKLAS.

Bielsko apskrities kaimiečiai gudai atsisakė leisti į lenkų mokyklas savo vaikus. Turėjo uždaryti 6 savo mokyklas. (E.)

Zabrzesko valsčiaus taryba nutarė atidaryti 7 gudų mokyklas, bet storasta griežtai atsakė pareikšdamas, kad "čia jokių gudų nebėr." Čia esančias 10 lenkų mokyklų gudų vaikai visai nelanko ir laukia savųjų. Lydos mokyklų inspektorius sunkiomis pabaudomis grąsina gyventojams, kurie reikalauja leisti atidaryti gudų mokyklas. (E.)

KYŠININKAI, Disnos apskr.

reviriniui Stankevičiui keturi valsčiai sumetę pinigus turėjo nupirkti porą arklių. 1921 m. jo įsakymu supilta jam 50 pudų avižų ir surinkti 100 pudų šieno, 1922 m. [illegible] visa tai pardavė ir tarp Gliboko[illegible] miestelie[illegible]. (E.)

GUDŲ VALSTIEČIŲ VAKARAS.

Centralinė Lietuvos gudų valsticčių Sąjungos Taryba rengia vasario 4 d. Rotužės salėje didelį balių — maskaradą. Pelnas eis naudai politinių kalinių, esančių lenkų kalėjimuose. Įėjimas sulig pakvietimais.

KO TIK NEUŽSINUODIJO.

Aleksoto Nemuno g. Nr. 7 gyventojas A. radęs malkinėj kieno tai padėtą Sneiderio pilstituvės pusbuteliuką degtinės, nesulaukdamas per keletą dienų atsišaukiant prie radinio, sausio 26 d. popiet patsai prakimšęs buteliuką truputį maktelėjo. Gražus pažiurėti šnapsas pasirodė baisiai kartus ir aitrus. Tad pil. A. numanydamas nuodų ten esant, sudavė pusę stiklelio katei, kuri neužilgo ir nustipo. Pačiam A. ėmė darytis negera. Ėmė kojos, rankos, stingti, šalti. Nuėjęs pas kaimyną jis gavęs atsigerti konjako pasitaisė.

Kieno tai šposai, nežinia dar.

ŽYDAI PRIEŠ SAVO BENDRUOMENES.

Liet. Resp. Min. Kabinetas gavęs nuo žydų pasiskundimų prieš priverstinus bendruomenių nustatomus mokesnius, kurie gali but išjieškomi su milicijos pagelba, einant L. įstatymu apie žydų bendruomenių Tarybų teises apkrauti mokesčiais gyventojus žydus (L. Vyr. Žin. 1920. III. 4 Nr. 20).

MASKVOS KONSULATAS PANAIKINAMAS.

Ir konsulas p. Gaidamavičius atleidžiamas nuo tos vietos. Nesuprantama, kodėl ten konsulatas pasirodė bereikalingas. Gal tam, kad atsikračius nuo konsulo?

LIETUVOS RESPUBLIKOS ATSTOVYBĖ UKRAINOJ PANAIKINAMA.

Kadangi visi diplomatiniai susisiekimai su Ukraina vis vien eina per Čičeriną, tai Užs. Reik. Ministerija atrado Charkovo atstovybę nereikalinga. Musų atstovas prof. Mošinskis pervažiuoja Maskvon ir turbut pasiliks patarėju prie L. B. atstovybės Maskvoje.

SANDAROS SEIMUI PASVEIKINIMAS.

Sleževičius ir Grinius nusiuntė Amerikos Tautinės Sandaros Draugijos suvažiavimui tokį pasveikinimą: "Sveikiname Sandaros Seimą. Valio Sandariečių — Valstiečių Liaudininkų galinga vienybė kovai su klerikalizmu!"

M. BIRŽIŠKA NUTEISTAS UŽ KOMUNISTŲ ĮŽEIDIMĄ.

Už tilpusį, "Lietuvos" Nr. 288 straipsnį dienraščio redaktorius M. Biržiška taikos teisėjo nuteistas 3 dienoms naminio arešto. Atrasta tame straipsnyje S. Kubickio įžeidimas.

VILNIUS. PRAVOSLAVUS PERSEKIOJA.

Lenkų teisingumo ministerio telegrama atleisti iš tarnybos be paaiškinimo priežasties 3 tardytojai; perkelti Lenkijon du. Visi tie tardytojai — stačiatikių tikybos. ("Vil. Urto.")

TAMSUMO AUKA.

SEDŽIUNAI, Panemunėlio valsč. Sedžiunų kaime susirgo J. Adomonės vaikas. Motina šitą kudikį sumanė greit išgydyt, nes, sako, kad dėlės (kirmėlės) pasikėlė. Nuo pasikėlimo dėlių ji pripylė kudikiui į burną žibalo ir laukianti, kada vaikas pasveiks. Belaukiant pasveikimo vaikas pradėjo eiti silpnyn. Tuomet motina ėmėsi išvaikyt dėles iš vaiko vidurių. Nuėjo pas kaimynką P. paprašė tarpatino. Kaimynka P. su mielu noru sutiko duoti tarpatino, kad tik išvaikyt dėles. Parsinešus namo greitai užpylus ant cukraus tarpatino davus vaikui valgyt, paskiau uostyti, o vėliau gal ir į burną įpylė. Greit vaikas mirė, nes užteko ir žibalo. Po kudikio mirties, savo kaimynkom sakėsi davus ko tik jos širdelė geidė.

("Liet. žin.")

SVETIMŠALIUS VARYS LAUKAN.

"Svetimšalių" registracija tęsiasi. Ji turi buti užbaigta ligi kovo 1 d. Gręsia ištrėmimas iš Vilniaus apie 3,000 asmenų.

SMUKLIŲ ŽYDĖJIMAS.

Eina dabar pramonės ir prekybos sutautinimas ir krašto nužydinimas (unarodowienie handlu, odžydzanie kraju). Tai reiškiasi plačiausiu degtinės gaminimu ir pardavinėjimu. Degtinė labai pigi. Namie gaminti neapsimoka. Degtinei pardavinėti leidimai duodami tik krikščionims saviškiams — invalidams, peoviakams, agitatoriams. Žydai degtinę pardavinėję pasisamdę tų gojų. — "Rytų Lietuva" paduodama šių žinių kviečia Vilniaus krašto lietuvius kovoti prieš tokį prasigėrimą, kurį lenkų valdžia palaiko ir palaikys.

LENKŲ IR RUSŲ KONFERENCIJA.

MASKVA. Čia vasario 26 d. prasidės rusų ir lenkų atstovų konferencija, kad apkalbėti tuos klausimus, dėlei kurių gali kilti karė.

A.L.T.S. REIKALAI

NAUJI NARIAI ĮSTOJO Į A. L. T. SANDARĄ.

Prie 1 kp., Brooklyn, N. Y.:
Stasys Pauža.
Prie 16 kp., Worcester, Mass.:
Stasė Šimkaitė,
Juozas Laurinaitis,
Jonas Pocius.
Prie 24 kp., Montello, Mass.:
Jurgis Stukas.
Prie 25 kp., Chicago, Ill.:
Dr. P. Žilvitis,
Kastantas Jovaiša.
Prie 36 kp., Pittsburgh, Pa.:
Mykolas Vaidila,
Alekas Artmanavičia.
Prie 43 kp., Pittsburgh, Pa.:
Kazys Serafinas,
Feliksas Žičkus,
Juozas Butkus,
Juozas Platakis,
Jonas Zenevičius,
Juozas Zubris,
Domicelė Zuikienė,
Jonas Zeleckis,
Juozas Mikalauskas.
Prie 75 kp., Chicago, Ill.:
Povilas Jonis.

VISOMS KUOPOMS.

Praleidus Sandaros Seimą, visų kuopų valdybos privalo imtis už darbo. Laikas jau pradėti rengtis prie bent kokio surengimo balandžio mėnesyj, kad sutvirtinus musų organizaciją. Taipgi kuopų valdybos privalo rimtai atsižvelgti į savo narių stovį link užsimokėjimo mėnesinių mokesčių. Yra kaikurių kuopų po kelis narius, kurių mokesčiai užsivilkę po kelis mėnesius. Taipgi dar yra kelios kuopos, kurios šiais metais nepranešė centrui apie šių metų kuopų valdybas, su kuriomis Centras privalo susirašinėti. Tad gerbiamos kuopų valdybos, imkitės už darbo. Tuo šaukite kuopų susirinkimus, siųskite centran narių užvilktas mokestis, kad nereikėtų pertraukti siuntinėjimą laikraščio. Kiekvienai kuopai yra patartina susirinkimus skelbti organe, kad galėtų žinoti visi nariai. Tad į darbą visi!

K. J. PAULAUSKAS.

Iš A.L.T.S. Kp. Veikimo.

PITTSBURGH, PA.

ALTS. Moterų kuopos vakarienė

Vasario 11 d. L. M. D. Name moterų kuopa surengė ant greitųjų vakarienę, kad plačiau Pittsburgiečius supažindinus su moterų veikimu. Nors į taip trumpą laiką, bet žmonių buvo pilnai 150 įpatų (gal pačios praneš tikrą skaitlinę). Aš tiek turiu pažymėt, kad moters savo darbštumu lemia gražią ateitį A. L. T. Sandaros ateičiai.

Pittsburge nedėlios dieną viskas nevalia, tai žmoneliai susirinkę, kol vakarienę pagamino, bovijos visokiais žaidimais. Pakvietus prie stalų užkąst, vakaro vedėja p. A. Akelaitė paaiškino moterų tikslą ir norint geriau susipažinti ir pakviesti visas prie Sandaros, perstatė kalbėt Mot. kuopos pirmininkę Jievą Paurazienę, kuri trumpai kvietė moteris ir merginas priklausyti prie Sandariečių, ir vyrus ragino leist jų moteris prisidėti veikti. Toliau buvo pakviestas E. Paurazas, 36-tos kuopos pirm., kuris "ačiu" pasakęs nekalbėjo nieko. Toliau buvo pakviestas P. Savickas, kuris linkėjo moterims kogeriausios kloties. Iš eilės buvo iššaukti: J. Virbickas — kalbėjo apie reikalingumą moterims veikti ir linkėjo daug nuveikti. M. Vaidila, kurs neseniai iš Lietuvos atvažiavęs — tas stebėjosi Amerikiečių moterų darbštumu, meile ir prisirišimu prie savo Tėvynės Lietuvos ir linkėjo moterims daug nuveikti. Caila, kad vakaro vedėja daugiau neiššaukė, o įpač moterų, tik vos vieną. Jau tarpe Pittsburgiečių moterys yra žinomos jų nuveiktais darkais, k. t.: Zamblauskienė, Lukošionienė, Riškienė, Pakrosnienė, Rupšienė ir Gilienė. Gal kad jos buvo užimtos darbais, o gal p. Akelaitė, kaip pirmu kart, tai manė, kad vyrai svarbiau ką išsireikš apie moterį. Aš buvau tos nuomonės, kad daug ką išgirsiu nuo moterų. Gerai buvo pataisyta vakarienė ir gana linksmai pasilinksminom. Da buvo ir laimėjimas, ką moters buvo apmezgusios staltiesę. Laimėjo Alb. Kromas.

Sandarietis.

NORWOOD, MASS.

Vasario 11 d. Sandaros kuopa laikė susirinkimą. Kadangi tarp kuopos narių yra nevienoda nuomonė dėl kuopos darbuotės, o patingai agitacijos klausime, taigi šiame susirinkime ir kilo ginčų. Potam dėlto prieita prie to, kad kuopa per mažai domės kreipė agitacijai už Sandaros partiją. Todėl ir nutarta surengti agitatyviškas už Sandaros partiją prakalbas. Beto nutarta rengti diskusijas-debatus su komunistais, kurie savo politika labai didžiuojasi. Tam darbui išrinkta komisija. Taipgi buvo išduotas raportas iš Sandaros kuopos įsteigtos vaikams mokyklėlės. Pasirodė iš raporto, kad mokyklėlę perkėlus į patogesnę vietą ir vaikų skaičius žymiai padidėjo, nes jau virš 20 vaikų lanko mokyklėlę. Tos pačios dienos vakare komunistai turėjo koncertą ir prakalbas. Kalbėjo vietinis Galgauskas. Pasakojo, kad netikęs surėdymas ir skurdas gimdo paleistuvystę ir savo kalboje jis nudavė esąs didis kovotojas prieš prostituciją. Bet jam pabaigus kalbėti pasipila klausimų. Pirmas P. B. klausia: "Kad, Galgauske, taip priešingas nusiduodi prostitucijai, tai kam suardei tulos šeimynos gyvenimą?" p. G. rausta ir bala. Antras komunisto moteris atsistoja ir duoda spyčių, sakydama: "tu pliki, kalbi apie prostituciją, kuomet pats suardei M. šeimyniską gyvenimą, tu suviliojai M. moterį" ir tt. Publikoj vieni juokiasi, kiti zurza, kam žeidžia kalbėtoją.

Vasario 12 d. 12 val. dieną Lietuvių bažnyčia užsidegė. Nuostolių ant keleto tukstančių dol. bus, nes užsidegė, rodos, iš apačios, ir bokštas, kur įkeltas varpas, pusėtinai apdegęs. Tulos davatkos lakstydamos apie degančią bažnyčią verkšleno, kad kunigėlio nėra namie, nebus kam Dievo kuną išgelbėti nuo ugnies, bet buvo pašauktas airių kunigas, kuris Dievulį ir šventus indus išgelbėjo nuo ugnies.

Zanavykas.

WORCESTER, MASS.

Iš Sandariečių veikimo.

Vasario 11 d. laikytame Sandaros 16 kuopos susirinkime atsilankė pusėtinas burelis vietos Sandariečių ir daugelis narių užsimokėjo užvilktas mokestis, kiti prisižadėjo užsimokėti toliaus. Taipgi buvo gvildenami 16 kuopos reikalai, tarp jų svarbiausias, kad per šį susirinkimą nutarta paimti Sandariečiams savus kambarius. Tam darbui buvo išrinkta komisija iš trijų ypatų: A. J. Gotauto, P. Steponkaus ir A. Adomačio, ir jau man jie pranešė, kad jau paėmė kambarius prie 13 Millbury St.

Dabar gal ir mes gelėsim pajudint žemę, nes mes iki šiam laikui visiems pataikavom, o patys apie save buvom pamiršę, nes pas svetimus ant kampo buvom, tokiu budu keno vežime sėdi, tam ir dainą turi dainuoti. Taip ir mums buvo.

Dabar, savus kambarius turėdami galėsim ir veikalus statyti ir tt.

Antras nutarimas buvo šiame susirinkime — sulošt kokį veikalą apie Velykas. Tam darbui išrinkta komisija iš gabių narių ir aktorių, kaip tai: p-lės Juzė Rauktytės ir p-lės Onos Šarkaitės, ir p. A. J. Gotauto ir P. P. Steponkaus. Aš manau, jie suras tinkamą veikalą, ir bus pradėtas darbas varyti pirmyn.

Taigi mes, Worcesterio Sandariečiai, pabuskim visi ir stokim dirbti, o kaip bematant ir mes busim eilėje Bostono ir Pittsburgo, nes Worcesteryje yra dirva plati, tik reik dirbti.

Paliepių Vaikas.

PITTSBURGH, PA.

Sausio 28 d. pasidarbuojant Sandaros 43 kp. buvo surengtos prakalbos Sandaros Seimo delegatams. Kalbėjo Seimo vedėjas J. Ambraziejus, sekr.-adm. K. J. Paulauskas, pirm. J. V. Liutkauskas ir "Vienybės" red. J. O. Širvydas. Kalbėtojai puikiai nušvietė kaip Sandaros organizacijos taip ir Lietuvos reikalus. Laike prakalbų prie Sandaros 43 kp. prisirašė 8 nauji nariai. Taipgi buvo renkamos aukos Klaipėdiečių parėmimui. Aukojo sekančiai: po $1.00: J. Stankus, P. Mikionis, A. Pečko, J. Rumbauskas, V. Valkauskas, R. Masiulienė, K. Narkevičia. Po 50c.: P. Dubinskas, A. Paulauskas, S. Juškaitė, A. Juškienė, V. Drulia, M. Kuritauskienė. J. Lapušauskas $1.50. Viso su smulkiomis surinkta $22.41. Aukos per Sandaros Adm. liko pasiųstos Klaipėdos lietuviams. Tariu širdingą ačiu visiems aukotojams.

J. A. Katkus,

CHICAGO, ILL.

Pranešimas.

North Side A. L. T. Sandaros 23-čia kuopa laiko susirinkimus toj pačioj vietoj ir laike, kaip ir pernai. Susirinkimai buna trečią seredą po pirmai, 1822 Wabansia Ave. Visi nariai malonėkite atsilankyti į susirinkimą ir atsiteisti organizacijai.

Valdyba 1923 metams susideda šiaip: K. Rugis pirm., K. J. Šemaška vice-pirm., A. Valtas užr. rašt., A. Žilė kasininkas, V. Šliauteris fin. rašt.

Kuopa yra nutarus trumpoj ateityje surengti vakarą, paagituoti ir supažindinti su Sandaros principais.

Narys.

KASTINIŲ IR ALIEJAUS AKCIJOS.

Kuomet perdaug žmonių apsipažino su "žalių pirkinių bizniu," ir patys agentai turėjo surasti naujus budus perskirti lengvatikius nuo jų pinigų. Pirmiausią budą rado pardavinėdami aukso kasyklų akcijas, vėliaus parduodami pamarančių ukes, ir šiomis dienomis pardavinėdami aliejaus akcijas ir kitas apgavingas akcijas.

Foreign Language Information Service neseniai gavo laišką nuo ukininko iš užsienio. Brolis mirė Amerikoj ir ukininkui paliko apie dvidešimts tukstančių dolerių vertės akcijų apie septyniolikoj aukso kompanijų. Ukininkas dabar norėjo parduoti savo akcijas ir bijodamas apgavikų, kreipėsi prie Foreign Language Information Service, prašydamas, kad jie parduotų tas akcijas. Surasta, jog nei viena iš tų 17 kompanijų neįrašyta į Amerikos akcijų kompanijų surašą, kas reiškia, jog tų kompanijų nėra ir visos akcijos be vertės.

Negalima pasakyti, kiek milionų dolerių kasmet ateivių praleisti už gražiai paruoštus akcijų certifikatus, kurie visiškai be vertės. Yra sunku suprasti kodėl tas, kuris taip sunkiai dirba sutaupinti kelius tukstančius dolerių, taip lengvai įdeda tuos pinigus į aliejaus šaltinius valstijoje, apie kurią jis nieko nežino, ir gal niekad nematęs, tik ima žodį gražiai kalbančio pardavėjo. Yra tukstančiai tikinčių.

Daugelis žmonių mislina, jog aukso kasyklos yra vietos, kur auksą išima glėbiais, kaip Pennsylvanijoj anglį iškasa. Ir įdėti pinigus į tokį užmanymą per gerai. Paprastai tos kasyklos neturi nei cento vertės aukso.

Kuomet aukso jieškotojas arba ištyrinėtojas, kaip tie vyrai vadinama, randa vietą, kur jie mano yra aukso, jeigu bus gana giliai kasta, jie tuoj organizuoja akcijinę kompaniją. Žinoma, jis pasiima daugiausia akcijų ir už dyką, ir kitas parduoda, idant surinkti gana pinigų tolesniam kasimui. Kuomet kasta ir kasta ir aukso vis nematyti, tą kasyklą apleidžia, įdėti pinigai pražųsta ir tos kompanijos nebėr. Beveik 99 iš 100 aukso kasyklų taip pasibaigia. Ir todėl pavojingas daiktas pinigus įdėti į aukso kasyklą, jeigu jos nematai.

Aukso kasyklų akcijų pardavimas tęsėsi apie 10 metų, pakol žmonės daugiaus nebepirko. Agentai tada išsimislijo naują apgavystę. Jie pradėjo pamarančių ukių apgavystę. Jie pardavinėjo akcijas didelių pamarančių ukių, kurias ketino pradėti Meksikoj arba Floridoj ir kurios į apie 7 arba 8 metus daug gero atnešią.

Akcijos parduotos žmonėms, ir per septynerius metus tie žmonės turi mokėti mokestis, ir galų gale jiems pranešama, jog šalna užbaigė pamarančių medžius ir kompanijos pinigai pražuvo.

Bet ir ta apgavystė pasibaigė, tada vėl kitą išmislijo. Aliejaus kompanijos, ir vėliausias išmislas, aliejaus žemės parandavimas. Agentai žmonėms pasako, jog gali uždirbti daug pinigų parandavojant ant penkerių metų žemės akrą Texas valstijoj, kur aliejaus nebuvo gręžta, bet kur gal yra aliejaus. Dalis pinigų bus suvartota gręžti šulinį į žemės vidurį ir jeigu yra aliejaus, tai gali parduoti už šimtą sykių daugiau, negu užmokėjo. Tukstančiai žmonių užmokėjo pinigus už tokius parandavimus, bet nėr nei vieno rekordo, kuris parodytų, jog žmonės iš to atgavo savo pinigus.

INFLUENZA VĖL PASIRODĖ.

New Yorko Sveikatos Komisijonierius Copeland pranešė, kad šių metų sausio mėnesį daug žmonių influenza serga. Liga ne tokia baisi, kokia praeityje buvo, ne tokia stipri, bet atsiranda tiek sergančių, jog persergėjimas ne pro šalį, ir žmonės turėtų apsipažinti su ligos apsireiškimais. Apsireiškimai yra paprasto šalčio. Iš viso per sausio mėnesį 1,144 žmonės sirgo influenza New Yorko mieste.

"Apsisaugokite nuo šalčio ir šlapių kojų. Visuomet šiltai apsirengkite," pataria komisijonierius.

Tinkamai pailsėkite ir miegokite. Nusiprauskite rankas prieš valgant. Kuomet namon pareinate, tuo ir burną nusiprauskite. Kuomet bile šeimynos narys nesveiku jaučias, tuoj pašaukite gydytoją.

Liga nepavojinga, bet vistiek nuo jos reikia apsisaugoti.

Aš negaliu ilgiau priimti ortodoksinių nuomonių apie Dievybę. Aš negaliu jų praryti.—**Lessing.**

Visata neparodo prirodymų, kad yra viską-valdanti mintis.—**Comte.**

Geriau yra paisyti kiekvieno svieto jo tikroje eilėje. —

Harace Greeley.

Lado Natkevičiaus Laiškai.

VI LAIŠKAS.

Respublikos Prezidento rinkimai

Nutrukus deryboms aišku paliko kai diena, kas turės buti prezidentas. Dėl rinkimų prezidento musų frakcijos (valstiečių liaudininkų) nusistatė, kad juomi butų visiškai neutralus žmogus, o kadangi buvo matytis, kad klerikalinės Seimo grupės varu kimš pilietį A. Stulginskį, tai musiškiai tuo reikalu iš vakaro paleido sekantį atsišaukimą, kad paaiškinus piliečiams, ką mano frakcijos dėl kandidatų į tą aukščiausią respublikos vietą:

Piliečiai. Rytoj Seime įvyksta rinkimai Lietuvos Respublikos Prezidento. Kiekvienas respublikos pilietis yra susidomėjęs, kad Lietuvos Respublikos galva butų žmogus prakilnus, šviesaus proto, gilios kulturos, demokratingas, pasižymėjęs visuomenės darbuotojas, toksai, kurį tauta gerbia už jojo nuopelnus ir pilnai jam pasitiki.

Tokį žmogų valstiečiai liaudininkai mato asmenyj universitete teisių fakulteto dekano Petro Leono, seno Lietuvos visuomenės veikėjo, itin gero Lietuvoj teisininko, dar Rusų Dumoj gynusio Lietuvių reikalus, buvusio Lietuvoj Vidaus ir Teisingumo ministeriu, kur pasižymėjo kaipo teisėtumo dabotojas ir gabus organizatorius. Tie privalumai ir prityrimas davė pakankamai laido, kad pilietis Leonas, kaipo prezidentas savo darbuose bus vaisingas, bešalis ir visiškai objektyvingas.

Krikščionių demokratų klerikalinis blokas išpradžių sutikęs tą kandidaturą remti ir prašęs gerb. P. Leono sutikimo jojo kandidaturą pastatyti, dėl įtakos juodojo klero pabaigoj derybų su valstiečiais liaudininkais dėl vykdomosios valdžios, išstatęs nepriimtinas sąlygas, tyčiomis pertraukė derybas ir atsisakė remti piliečio Petro Leono kandidaturą į Valstybės Prezidentus ir tokiu budu ši kandidaturą negali buti sutartinai statoma.

Klerikalinių Seimo grupių yra aiški mintis pravesti į prezidentus tokį kandidatą, kuris gal bus tinkamas kunigams ir davatkoms, bet ne Lietuvos plačiai visuomenei, Lietuvos valstybės. Tuomi greičiausia bus pilietis Aleksandras Stulginskis, kuris Lietuvos visuomenėje nepažymėjo jokiais nuopelnais ir darbais.

Kas Stulginskis yra Lietuvai? Apie jį žinoma yra tiek, kad jaunystėj buvo klerikas, paskiau mokinosi kokioj tai agronomijos mokykloj. Prie rusų buvo bailiu "učastkovy" agronomu. Esant vokiečių okupacijai bandė lietuvių gimnazijoj mokytojauti, tačiau visi žino, kokią jam atestaciją galima duoti kaipo mokytojui. Dar vienu tarpu Lietuvos valstybei įsikurus buvo žemės Ukio ir Vilstybės Turtų ministeriu, tačiau nei krislelio tveriamo darbo ten neparodė. Pagalios jojo faktinas prezidentavimas tris metus ką davė? Niekas negirdėjo, kad jojo asmuo kur nors apsireikštų.

Ar galima tad pilietį Aleksandrą Stulginskį vadinti pirmuoju žmogumi valstybėje???

Tokia kandidatura, iš kokios srovės ji ir neitų, Lietuvos Respublikai garbės nedaro.

Kiekvieno piliečio užtat pareiga daryti viską, kad ji nepraeitų, o Seimo nariams pirmoj eilėj taip elgtis, kad jie, budami Seime, pasirodytų nevien partijų vergais, bet ir sąmoningais piliečiais, tautos ateities ir garbės sergėtojais.

Nebalsiai minima kandidatura ir piliečio Ernesto Galvanausko. Reikia pastebėti, kad pilietis Galvanauskas iki šiam laikui nesutvarko savų pažiurų. Prašalintas iš socialistų liaudininkų demokratų partijos jis visą laiką pylė "vandenį ant klerikalų malūno, juos retavodamas," kada pažangioji Lietuvos visuomenė norėdavo pažaboti klerikalų pragaištingus darbus. Jeigu dar butų statoma kandidatura pl. Antano Smetonos, ji lygiai be jokių abejojimų griežtai atmestina. Nors ir negalima lyginti pl. Antano Smetonos, kaipo žmogaus aukšto intelekto, sakysime, su p. Aleksandru Stulginskiu, tačiau visi žino jojo nusistatymą prieš žemės reformą ir kokios lenkai dvarininkai gali turėti įtakos į tą asmenį.

Darbo liaudis, kurios balsas daugiausia turi reikšti Lietuvos valstybėje, niekados nerems šių kandidaturų į Respublikos prezidentus.

Šiuo itin svarbiu Lietuvos Respublikai momentu, mes radome reikalingu prabilti į jus piliečiai, kad rytojaus dienos rinkimų rezultatai Seime Lietuvos Respublikos Prezidento Jusų nenustebintų, kad jus nekaltintumėte savo draugų ir vienminčių Seime, kad jie neparodė ganėtino ištvermingumo, gindami Lietuvos Respublikos garbę ir jos šviesią ateitį. Mes viską padarysime tai garbei apginti ir visas galimybes išbandysime, kad tiktai Lietuvos Respublikos liaudis turėtų jai tinkamą Respublikos galvą.

Mes gerai suprantame, kokias teises duoda Lietuvos konstitucija prezidentui, ką reiškia prezidentas valstybei, užtat norime, kad juomi butų ne vien koks nors klerikalų agentas, jųjų pučiamas, kuris remsis kunigais ir davatkomis, bet žmogus, kuris laisvai tautai, didžiausiu pasišventimu ir pasiaukavimu atnaujinusiai savo valstybinį gyvenimą butų jos prakilnių idealų saugotojas ir gynėjas ir galėtų Lietuvos atstatymo darbui sutraukti visas gyvas tautos pajiegas.

Valstiečių Liaudininkų Centro Komitetas ir Valstiečių Sąjungos ir Social Liaudininkų Demokratų frakcijų blokas Seime.

Tas atsišaukimas didžiausią audrą sukėlė. Sakoma, kad per naktį krikščionys demokratai posėdžiavo Ožeškienės gatvėje, kur turi jie salę savo susirinkimams. Po to vyriausybės buvo įsakyta išlipinti po miestą tokio turinio skelbimą:

Papildant mano skelbimą iš 1921 m. spalio mėn. 11 d., šiuo skelbiu visiems Kauno miesto ir apskrities gyventojams, jog laikraščių ir kitų spaudos leidinių atsakomingieji redaktoriai arba leidėjai bus baudžiami pinigine bauda ligi 5000 litų bei kalėjimu ligi 3 mėnesių DAR už šiuos nusižengimus: 1) už visuomenės kurstymą nepasitikėti Seimu ir Valdžia, 2) už Valdžios atstovų šmeižimą ir jų autorito žeminimą ir 3) už bendrą esamai Valstybės tvarkai kenksmingą leidinių pakraipą.

Majoras Braziulevičius.

Kauno miesto ir apskr. Karo Kom. 1922 m. gr. 20 d., Kaunas.

Jus, vyrai, stebėsitės prie ko mes einam. Prieš visokius įstatymus leidžiami oligarchiniai įsakymai nežmoniškai varžantieji spaudą. Ir tai iššaukė lapelis, kuriame buvo panagrinėta vieno iš kandidatų (A. Stulginskio) biografija. Ar tai ne juokai. Jus, kada jus apie savo kandidatus Amerikoj į prezidentus prisiklausote visokių dalykų. Pas mus nei žiopt. Pikti liežuviai sako, kad Valstybės gynėjas Rimša, kokioj tai vietoj išsireiškė, kad jis visą valstiečių liaudininkų frakciją pasodinsiąs ant kaltininkų suolo.. Ką darysi? Kviesimės iš jusų advokatą.

Ladas Natkevičius.

A. A. TULYS.

Tama Janošiutė.

(Tąsa)

2.

Rytoj, saulei pakilus virš miesto, Janošienė su Tama nubizdeno krautuvėn, kur praleido beveik visą dieną berinkdamos dukteriai suknią ir kitus daiktus, kurie randasi pas dra-la mergšes. Suknia užtai išrinkta retenybių —radikališkiausios mados, kokią nešiojo tik tos merginos, kurias bažnyčios moterys vadino ištvirkėlėmis, pasileidėlėmis, padaužomis ir kitokiomis. Prie suknios nupirkta rankinis krepšelis, su veidrodėliu viršelio viduje, pudra ir kitoki daiktai, kurie randasi ant gatavo pas aldu-baldu mergas.

Namon parėjus Tama pradėjo apsirengti, kad pažiurėjus kaip išrodo ir nubėgus pas Aleną pasigirti. Motina pagelbėjo jai apsirėdyti ir plaukus sutaisyti, o veido ištepimas ir blakstienų nudažymas palikta Tamai vienai.

Babaigus visą parafarneliją, Tama vikriai apsisuko kelis kartus prieš veidrodį, pasukino galvą, pakraipė lupas, patampė nosį ir širdingai nusikvatojo, sumetus ant krutinės rankas ir susigužus. Buvo jai pašėlusiai smagu, nes viskas nupirkta kaip ji norėjo. Motina nors ir darė pastabų besirenkant daiktus, bet nieko jos nelėmė — Tamai tereikėjo sumurmėt: "Ne, mam. Ta negera, tas negeras. Aš nenoriu," kad išgirdus motinos: "Žinokis, jau žinokis."

Pasimaigius prieš veidrodį Tama išbėgo į viešnamį, pas motiną vaikiško džiaugsmo ekstazoj. Ji prisikišo prie motinos, apsisuko ant pirštų galų ir pakštelėjo jai į skruostą, nuo kurio, lyg nuo žarijų vėl Tama atmetė lupas. Janošienę pačiupo didelio smagumo susijudinimas, gavus iš dukters tokį dėkingumo išreiškimą.

—Atminsi motiną, dukrele,— ji tarė dusliam balse.

—Ar gerai, mam? — klausė Tama.

—Labai gražiai. Labai gražiai išrodai, — pasiskubino Janošienė.

Ir jinai, uždėjus rankas ant Tamos pečių, pamaži apsukė ją, paskui paprašė paeiti toliau, kad ištolo pažiurėjus kaip išrodo.

—Viskas labai gerai. Tik suknia biskį pertrumpa, — pastebėjo motina ir pasiskubino pridurti: — Pudra ant kaklo nenutrinta, tarytum iš miltų butum išlindus.

Tama tuojau nubėgo atgal prie veidrodžio, kur nusitrynė kaklą ir užsidėjo ant veido daugiau pudros. Dabar ji nudavė į išgarsinimo lange įstatytą stovylą.

Janošienė tuom tarpu atsisėdo pintiniam krėsle, mislidama apie Tamą, kuri išrodė jai gražiai nuaugus. "Truputį sustorės, bus patraukianti merga, — pamislino ji ir paskui paabejojo klausimu, kuris paprastas kiekvienai motinai:— Kokį vyrą ji gaus? Kaip ji gyvens už keleto metų?"

Tama sugrįžo į viešnamį, kur motina dar vieną pastabą padarė:

—Tik, dukrel, žiurėk, neprasidėk su ištvirkėliais. Susigadįsi neužaugus. Buk atsargi, kur eini...

—Taip, mama. Busiu.

—...Paskui padarysi negražumą sau ir motinai.

—Aš busiu atsargi, — sakė Tama, bet jos galvoje buvo didelio svyravimo ir pabundančių jausmų prie meilės. Ta slaptis! Kaip ji erzina žengiantį į gyvenimą!

Paskui Tama išbėgo pas Aleną pasigirti, iš kur sugrįžus karščiavosi:

—Mama, aš eisiu su Alena prie ežero šį vakarą. Ar galiu? Ten šokiai šiandie prasideda.

—Gali eiti, kad nori. Bet žiurėk, Tama...

—Gali nesirupinti, mama.

—Eikš čia.

Tama priėjo; motina paėmė jai už rankos ir nustačius akis tiesiai į dukters norėjo ką pasakyti, bet žodžių jai truko. Tik patylėjus, tarytum pati sau ji tarė:

—Tiek aš sveikatos dėl tavęs padėjau...

3.

Tamai su Alena nuėjus prie ežero žmonių zujo pilna prie salės ir pakraščio. Kožną vasarą čia jų netruko, ypač jaunimo, kuris įvairojo: kai kokiuom laikotarpiu budavo priauga sveikų, buinių bernų ir mergų ir užplaukia paežerį, kai kokia banga. Paskui vėl sumažėja — kaip banga —nusluksta ir vėl pakyla. Taip buvo penkiasdešimts metų atgal taippat tebėra ir dabar. Žmonės jų apsiėjimas ir kostiumas truputį pasikeitę, bet abelnai imant, iš pagrindo, tas pats. Meilė, smagumas tie patys ir jaunuoliai išrodo taip pat linksmus, pakvaišę ir skaistus.

Jiedvi atsistojo prie pat salės durų, kad buvus prieš bernų akis, ir laukė kas prieis išvesti šokti. Aplink jas smišuliavo bingys, išsireserave vaikinai ir nusitepusiais veidais merginos, kurios buvo viresnės už jądvį. Smalsios jųdviejų akis interesingai saugojo linksmas poras, kurios patraukiančiai flirtavo. Tarytum nenorint, jiedvi kartas nuo karto nusišypsojo, dabodamos besikumšnojančius.

Tama keletą sykių atsidarė krepšelį pažiurėti į veidrodį ir užsidėti daugiau pudros. Ilgainiui pradėjo ją imti nesikentimas, kad niekas neveda šokti. Pagalios jiedvi pačios išėjo.

Vėliaus jądvi priėjo Teklė Šalontytė, kuri taip pat buvo jų amžiaus ir dabar mergiškais rubais apsirėdžius. Jos vienos iš kitų nusistebėjo, pasijuokė ir paskui Tama paklausė Teklės:

—Kur tu buvai?

—Mes tik ką išlipome iš automobiliaus.

—Ir tavo brolis čionai taipgi? —vėl Tama paklausė.

—Ne.

—Kur jis?

—Aš nežinau.

Ir Tamos mintimi nuplaukė pilkas šešėlis to jauno vaikino. Ji atsiminė, kad tik vakar ji matė jį ir jis pasakė jai "hallo!"

Arti dvylikos šokėjai nežymiai pradėjo mažėti, kol pagaliau pasiliko kelios poros salėje.

Tama sugrįžo namo pikta, kad negavo nei vieno šokio su vaikinu pašokti. Janošienė, dukterį išleidus negalėjo užmigti besirupindama kokį pasisekimą Tama turės prie ežero. Užtai dukteriai įėjus, ji pasiskubino iš miegamojo su klausimu:

—Ar vedė šokti?

Nebuvo atsakymo.

—Ar šokai? —paantrino klausimą motina garsiau.

—Ne, — murptelėjo Tama ir nuėjo miegamajan nusirengti.

Motina atėjo į Tamos kambarį.

—Kodėl nešokai? Ar nieks nevedė? — vėl klausė Janošienė.

—Nevedė, — buvo atsakymas.

—Turi žinoti kaip su vaikinais apsieiti.

—Kad nieks prie manęs nebuvo priėjęs...

—Nei vienas nebuvo priėjęs?!

—Kitos merginos tai šoko visą vakarą.

—O Alena ar šoko?

—Ne.

Janošienei pasidarė truputį lengviau.

Tarus dar keletą žodžių Janošienė nuėjo lovon.

Tama atsigulus, nusisuko į sieną, susirietė ir vėl išsitiesė, pasirangė. Ji jautės nesmagiai. Prieš ją tavaravo salės vaizdas ir tebeužė jos galvoje jaunimo krykštavimas, kurį ji girdėjo prie ežero. Jos praeitis buvo labai siaura ir vienoda, o mintis neišdirbta, kad galėtų gilintis į pergyventas dienas.

4.

Gatvė bruzdėjo suodinais darbininkais, kurie lingavo į fabrikus. Užmiestyj matėsi raudona saulė, oras buvo tyras ir lengvas.

Tama ėjo į švarkų dirbtuvę prašyti darbo. Tama galvojo, kad butinai ji turi pradėti dirbti, nes reikia daugiau suknių ir daug kitokių daiktų, kurių turi kitos merginos. Rudeniui gi atėjus reikės pirkti burnusas ir kitos sezono drapanos. Motina pinigų mažai teturi, tatai jai reikia pradėti dirbti. Taip padarė Alena ir padaro kitos biednų tėvų dukteris, kurios nori nors truputį užganėdinti savo geismus. Jos dar neužaugusios pameta mokyklą ir įlindę į dirbtuves pradeda savo gyvenimą, kuris retai kuriai bepasisuka į kitą vagą. Užtai ir priežodis "matyt kas iš jos arba iš jo bus" dažniausia esti teisingas.

Tama paprašė ir tuojau gavo darbo. Ją nuvedė į suknių siuvimo kambarį, kuriame triušė apie šimtas merginų ir penki vyrai. Prievaizda padavė Tamai paprastą lengvą darbą — dėstyti tulas šlėbių dalis. Ji įsikniaubė į paduotą darbą ir skubino prisibijodama. Tačiau aplink esantis jai nematyti daiktai viliojo jos akis. Taip pat ji žingeidžiai klausės kalbos šale dirbančių merginų, kurios išrodė gana vyresnės už ją. Jų kalba daugumoj buvo apie vakar vakaro daiktus ir bernus; tačiau kartas nuo karto ta ar kita suniurgzdavo:

—O! Nusibodo man tas prakeiktas darbas. Taip ilgos valandos...

—Aš manau eiti ieškoti kitokio užsiėmimo...

—Tu manai rasti ką geresnio. Visur, mergele, tas pats biesas.

Viena jų priėjo prie Tamos.

—Kaip patinka darbas? —nepažįstama jos paklausė.

—Labai gerai, — greitai atsakė Tama.

—Kaip tavo vardas?

5.

Prie ežero kaitino popietų saulė; šiltoj smiltyj buvo sugulę maudantiesi. Kaikurie jų gulėjo susikabinę susiglaudę vaikinas su mergina; kai kurie buryj sėdėjo, saulės įdegti, liemenį kostiumu prisidengę, o kaikurie plaukė. Taip pat stovėjo daugelis žiurėtojų, kurie buvo puikiai išsirėdę ir rodos pamiršę kasdieninius rupesčius.

Janošienė su dukteria atėjo taip pat pasipuošusios ir smagios. Jiedvi daugiausia dabojo maudančiuosius, susikabinusias, į smiltį įsikasusias poras. Jos priminė Janušienei jaunas dienas ir ano laiko jaunimo užsivedimą, kuris savo flirtavimu ir meilės išreiškimu veik nesiskyrė nuo šių dienų.

—Kaip gražu, mama, — sakė Tama, žiurėdama į juos.

—Visko pasaulis išmislina, — burbtelėjo moteris.

Netrukus salėj pradėjo grajinti. Janošienė su Tama ir daugelis kitų pasiskubino prie salės, kur jiedvi sustojo ir smalsiai vaktavo patogesnius vaikinus.

—Va, tas gražus vyras, —motina rodė dukteriai.

—Kaip aš buvau mergina čia budavo smagiau. Tada jaunimas galva ėjo, — už valandėlės pradėjo Janošienė. Bet Tamai tas buvo visai nežingeidu.

Paskui priėjo vaikinas ir paprašė Tamą šokti.

(Bus daugiau)

Antroji Kelionė į Lietuvą

(V. K. Račkauskas)

(Tąsa).

Rinkimai į Seimą.

Į Lietuvą atvykau pačių rinkimų į Lietuvos Seimą metu, 9 d. spalių, 1922 m. Rinkimams įstatymu buvo paskirta 2 dienos, bet vėliau dar pridėta 1 diena,— rinkimai įvyko 10, 11 ir 12 dienomis spalių mėnesio. Rinkimų pasekmių nebuvo žinoma gan ilgai, tad visur ir visokių galėjai girdėti spekuliacijų dėl jų. Tai ne Amerika, kur rinkimai atsibuna viena diena ir tą pačią dieną jau yra žinoma, kas yra išrinktas.

Šiais rinkimais Lietuvoje jau buvo daugiau agitacijos, negu 1920 metais, kuomet man irgi buvo tekę buti Lietuvoje, Kaune. Rods, tuokart jau matei ant sienų išlipytus įvairius plakatus su paveikslais tai kunigo, pliekiančio artoją, tai sukilėlių padegtą kaimą (antibolševikiškas plakatas), ir t. p. Bet šiais rinkimai to viso buvo kiek daugiau, —amerikoniškosios agitacijos upo buvo jaučiama aiškiau. Teisybę gi pasakius, labai intensyvės agitacijos, kokią matai partijų vedamą Amerikoje, Lietuvoje visų partijų nebuvo vedama. Lietuvoje kaikurių partijų lyderiai, matomas dalykas, laikosi tos nuomonės, kad į minias išeiti nėra reikalo, kad minios juos pažįsta ir rinks be agitacijos. Tuo tarpu ne taip yra. Minios vis yra minios. Kaip Amerikonai kad sako: "Children always will be children." Minias nėra sunku suagituoti, nesunku sukelti, tik reikia į jas išeiti, reikia kalbėti į jas tokia kalba, kokią jos supranta.

Agitacijos daugiau pastebėjai centruose. Užtad provincija pažangesniųjų partijų buvo visiškai apleista. Provincijoje daugiausia agitacijos vedė krikščionys demokratai. Jų padėtis Lietuvoje įtakos į minias žvilgsniu yra labai gera: jų agitacijos centrai yra kiekvienam bažnytkiemyje, kiekvienoje klebonijoje ir špitolėje. Tradicinė klebonijos įtaka į kaimiečio dvasią nelabai daug tenusilpo: rods, kaimietis jau kiek prasikrapšto akis, pradeda atskirti politiką nuo tikėjimo, bet kaimiečio moteris, jo motina, jo duktė dar yra didelėje kunigėlio įtakoje. Gi Lietuvos moterys, turėamos lygias su vyrais teises, lengvai gali sudaryti didžiumą balsų tai partijai, kurios įsakymų klausys. Prie to krikščionims demokratams labai daug prigelbsti jų stipendijatai mokiniai, Saulės kursistai, visas pulkas klerikų. Galų-gale, kaip šiuose rinkimuose pasirodė, Lietuvos vyskupai išleido net "Piemeniškąjį Aplinkraštį" į visus tikinčiuosius Lietuvos žmones; tame aplinkraštyje, kurį kunigai turėjo perskaityti žmonėms iš sakyklų, raginama rinkti į Seimą tiktai tie kandidatai, kurie yra ištikimi bažnyčios sunųs, kurie stos už krikščionybės idealus ir tt. Kitaip sakant, krikščionių demokratų partija panaudojo savo agitacijai net ir savo vyskupus. To, žinoma, Amerikoje nebutų buvę; Amerikoje joks vyskupas nedristų tokio aplinkraščio skelbti. Bet Lietuvoje dar tas yra galima.

Tačiaus ir toki nuosekli krikščionių demokratų agitacija neturėjo tokių pasekmių, kokių butų galima laukti. Rodos, prie tos agitacijos jie turėjo gauti bent 90 nuošimčių savo atstovų Lietuvos Seime, bet to nebuvo, — jie negavo net absoliutės daugumos. Priežastis tam yra: žmonės jau įvertina tos partijos darbą, jau mato, kad jos viešpatavimo laiku Lietuvoje buvo daug nelaimių: šmugelių istorijos, žemės reforma ir tt. Šituose rinkimuose buvo tokių atsitikimų, kad žmonės vienur kitur varė kunigėlius nuo rinkos, kuomet jie, pasilipę ant bačkutės, agitavo balsuoti už krikščionių demokratų partiją.

Kad gavus daugiau atstovų ir ne po tikruoju partijos vardu,— vadinasi, kad kiek kamufliažuoti savo programą ir veidą, krikščionys demokratai turi ir kitokiu vardu savo partijos atskalas, — yra Darbo Federacija, Ukininkų Sąjunga. Ir tas komufliažas jiems daug prigelbėjo. Buvo daug valsčių, kur ukininkai susitarę buvo neberinkti į Seimą kunigų, nei jų partijos kandidatų. Sako buryje — "šįmet nebalsuosime už prabaščių ir jo partiją... Balsuosime visi už Ukininkų Sąjungą..." Ir buvo taip; bėgo nuo meškos, užbėgo ant vilko. Bėgo nuo krikščionių demokratų partijos, bet visvien įbėgo jon, tik per kitas duris, kitu taku...

Sandariečių remiamieji valstiečiai ir liaudininkai rinkimo metu buvo gavę kiek piniginės paramos iš Amerikos, kur prieš tą laiką lankėsi pp. Natkevičius ir Žygelis. Jei toji parama butų buvusi nors du kartu didesnė, tai, be jokios abejonės, valstiečiai su liaudininkais butų paėmę į savo rankas Lietuvos Seimo ir valdžios kontrolę. Jų partijos centre buvo daug gyvumo ir iniciatyvos rinkimų kampanijoje, tiktai stigo pinigų. Su pinigais, —stigo agitatorių, stigo kalbėtojų, kaikur stigo ir prisirengimo. Partijos laimei keliomis dienomis prieš rinkimus, bene 2 d. spalių, Kaunan atvyksta iš Bostono p. Antanas Ivaškevičius,— jis, bematant, įneša grynai amerikoniškosios atmosferos į partijos rinkimų kampaniją. Suredaguoja smarkų atsišaukimą, apmoka jo atspausdinimą keliuose šimtuose tukstančių egzempliorių, pasisamdo keletą automobilių, pasisamdo burį vaikų ir važinėja po Kauną, mėtydamas atsišaukimus-plakatus. Prie to jis pasakė visą eilę agitacijos prakalbų Kaune ir priemiesčiuose. Jei tokių agitatorių valstiečiai su liaudininkais butų turėję rinkimų kampanijoje bent du-tris tuzinus, tai jie butų galėję kalnus nuversti!

Prigelbėjo kiek ir iš Amerikos atsiųstas atsišaukimas, po kuriuo pasirašo Krivija, Gintauto Baras, Amerikoje. To atsišaukimo, rodos, išplatinta Lietuvoje arti pusė miliono egzempliorių. Nei Lietuvoje, nei Amerikoje niekas nežino, kas tuo darbu užsiėmė, kas jį finansavo. Matoma, yra koki slapta organizacija, nejieškanti sau nieko, kaip tik įtakos į žmonių gyvenimą.

(Bus daugiau)

Nadas Rastenis.

Lenkai.

Lenkai, latrai prasilakę!
Lenkai musų tėvus plakė!
Lenkai godųs ir sutingę!
Lenkai musų šalį engė!
Lenkai nuožmųs ir ištvirkę!
Lenkai musų kalbą darkė!
Lenkai mus Tėvynę griovė!
Lenkai Vilniun įsibriovė!
Lenkai mus gentis kankina!
Lenkai musų mantą skina!
Lenkai — tai vilkai nesprogę!
Lenkai musų turtą vagia!
Lenkai mums lenkizmą gruda!
Lenkai musų brolius žudo!
Lenkai musų duoną ėda!
Lenkai lenda į Klaipėdą!!!

Broliai, seses! Ei, į talką!
Mus Tėvynė jungą velka!
Priešas po pasienius lando,
Vėl užpult nagus galanda!
Ei, darban, visi kaip vienas!
Šios yra sprendimo dienos...
Jei į laiką nesukrusim,
Tai vergovėn vėl pakliusim!
Tad į darbą, tad į burį,
Kas tiktai kiek galės turi!
Kas tik turi žmogaus širdį—
Kas Tėvynės šauksmą girdi!!!
Nėr kitokio išėjimo,
Kaip sutikt vaidan likimą...
But! ar žut... tik vienas lieka;
Tad vartokim protą, spėką!
Už Tėvynę! už Tėvynę!
Drąsiai remkim tad krutinę!...
Ir kuomet visi kaip vienas
Žemėn remsim savo strėnas,
Kožnas virsim į vadovą,—
Tad laimėsim mušį-kovą!
Tad nuvilksim lenkams kal'nius!
Bus Klaipėda mus! —ir Vilnius!

2-8-'23.

1922 METŲ ĮEIGŲ (INCOME) TAKSAI.

Laikas jau artinasi, kuomet visi turi kreipti atydą į savo įeigų (income) taksus. Dalykas liečia beveik visus augusius, piliečius ir nepiliečius, ir visi šios šalies gyventojai turi kreipti atydą į jį.

Įstatymai reikalauja, kad įeigų taksų blankos 1922 metams turi buti sugrąžintos nevėliau penkioliktos dienos kovo, 1923 m. Collector of Internal Revenue pristato blankas, kurios turi buti išpildytos. Kopijos tų blankų išsiųstos visiems mokėtojams (taxpayers), kurie pereitais metais išpildė ir sugrąžino blankas, bet jeigu ypata nesulaukia blankos kopiją, tas nepaliuosuoja jį nuo mokėjimo į paskirtą laiką. Taksų mokėjimas arba pirmas užmokestis turi but užmokėtas kovo 15 d. Jeigu taksų maža suma, geriaus mokėti visą sumą ant syk, bet jeigu didelė, tai galima mokėti keturiomis dalimis, pirma mokestis turi buti prisiųsta, kuomet blanka grąžinama, nevėliaus kovo 15 d. Tie, kurie neišpildo blanką arba neužmoka taksus, turės užmokėti bausmę.

Nevedę žmonės, arba jeigu vedę ir negyvena su vyru arba pačia, turi paliuosavimą ant $1,000 Už virš $1,000 turi mokėti 4% iki $4,000, bet jeigu uždirba daugiau kai $4,000, tai už virš tos sumos turi mokėti 8%. Už užlaikomas ypatas gauna po $400 paliuosavimą už kiekvieną.

Vedę žmonės, kurie išviso uždirba $5,000 arba mažiaus, suteikti paliuosavimo iki $2,500. 1920 metais vedusieji turėjo paliuosavimą iki $2,000. Vedęs žmogus turi gyventi su pačia, idant gauti tą paliuosavimą iš $2,500. Apart to, gali gauti paliuosavimą iš $400 už kiekvieną užlaikomą ypatą. Taksų nuošimtis yra 4% ant pirmų $4,000 virš paliuosavimų, ir 8 nuoš. ant virš to. Tokiu budu vedęs žmogus su dviem vaikais turi paliuosavimą iš $3,300, neskaitant visokius mažesnius paliuosavimus už gyvenimo reikmenus (kas bus išdėstyta vėliaus). Pav. Vedęs žmogus su dviem vaikais, jeigu uždirba $4,000, turi mokėti 4% ant $700, arba $28. O jeigu uždirba suvirš $4,000 tai turi mokėti 8 nuoš. už virš tos sumos uždirbtus pinigus.

Svarbu: Nevedę žmonės, kurie uždirba $1,000, ir vedę, kurie uždirba $2,000, nors jiems nereikia mokėti taksus, turi išpildyti blanką ir prisiųsti kolektoriui.

Suv. Valstijų piliečiai čion gimę arba naturalizuoti, ir visi apsigyvenę ateiviai gauna viršminėtus paliuosavimus (kaslink income taksų, bile ateivis, kuris gyvena Suv. Valstijose, kuris nelaikinai gyvena čion, yra skaitomas kaipo apsigyvenęs).

Lietuvių Biuras prie Foreign Language Information Service pagelbės lietuviams su visokiais "income" taksų reikalais, ypatingai teisingais išrokavimais. Lietuviai gali kreiptis sekančiu adresu: Foreign Language Information Service, Lithuanian Bureau, 119 West 41st St., New York City.

SANDARA
Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros Laikraštis

"THE LEAGUE"
Published Every Thursday at South Boston, Mass.
by the
LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA.
VINCENT J. SZLIAKYS
Editor.
K. J. PAULAUSKAS
Business Manager.
327 E Street, Boston 27, Mass.

SANDARA
Savaitinis Laikraštis
Leidžiamas kas Ketvergas
AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS

Prenumerata turi buti apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo.

Pinigus geriausia siųsti Pašto Money Orderiu, adresuojant:

Metams kainuoja (Amerikoje) $2.5
" " Kanadoje ... $2.7
" " (Užsieniuose) .. $3.0

Entered as Second - Class Matter January 14, 1914, at the Post Office Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

Apžvalga.

SUKAKTUVĖS IR KLAIPĖDA.

Pereitą penktadienį sukako penkeri metai nuo tos dienos, kad Lietuva pasiskelbė nepriklausoma, ir lygiai tą pačią dieną Ambasadorių Taryba pareiškė, kad Klaipėdos kraštą priskiria prie Didėsės Lietuvos. Taigi šios penktosios metinės Lietuvos gyvavimo sukaktuvės mums yra labai linksmos. Tikras mums džiaugsmas butų, jei drauge ir Vilniaus kraštą butume atgavę. Bet atgausime ir tą — kad švęsime šeštasias sukaktuves, be abejonės, Vilnius bus jau mus!

AR NAUJA LIETUVOS TAKTIKA?

Lietuva iki šiol tikėjo politikieriams ir diplomatams, ir visur Lietuvą prigaudavo: prigavo ją su bermontininkais, su Želigovskiu ir Vilnium, su lenkų sutartim ties Suvalkais. Matyt, lietuviai gavo gerą pamoką: pamatė, kad diplomatai yra tik viliugingi prigavikai, kurių žodžiams negalima tikėti ir su jais ginčytis neprivalu, nes su jais besiginčydamas galo neprieisi. Pamatė Lietuva, kad ne žodžių reikia, tik veikimo. Jei nebutų veikimo, tik žodžiai, šiandien Klaipėdos neturėtume. Klaipėda yra mus, mes ją pasiėmėme ir turime ir Ambasadoriai pripažino, kad Klaipėda mus.

Kad Lietuva keičia taktiką, galima ir iš to spręsti, kad jos atstovas Sidzikauskas Tautų Lygoje griežtai pasistatė neutralės zonos užėmime: buvo aišku, kad Lietuvą norima prigauti, nes neutralė zona yra pačioje Lietuvoje, tad jei Lietuva gražumu apsiims dalinties zona, tai kokiu budu paskui galės reikalauti tų SAVO žemių, kurios yra da už neutralės zonos? Tad Lietuvos atstovas tokiam Tautų Lygos išsprendimui pasipriešino. Tautų Lyga perskaito grumojimus, ką Lietuva nukęs už nepaklusnumą, bet Lietuvos atstovas, išklausęs tų grumojimų, ramiai išeina laukan, atgręždamas grumojimams pečius. Ir tie grumojiai neišpildytí...

Kad Lietuva pamatė, jog gražumu nieko savo neatgausi, tik turi pats jiega pasiimti, rodo ir įvykiai neutralėje zonoje: ten Lietuva ginklu ginasi nuo besiveržiančių lenkų. Ten pralietas lietuvių kraujas liudija persikeitimą Lietuvos taktikos.

AMERIKIEČIAI PRIELANKŲS LIETUVAI.

Visas svietas supranta Prancuzijos plėšrumą. drauge nepakenčia ir jos pastumdėlės Lenkijos. Žino, kad tos dvi šalys yra tvarkos ardytojos, tad Amerikos simpatija yra su tomis šalimis, kurios su anomis susikivirčija. Kaipi pavyzdį, kaip amerikiečiai žiurį Klaipėdos ir Vilniaus klausimus, paduosime "The Boston Herald" redakcijos straipsnį vas. 20 d. — "Pavojus prie Baltiko:"

Buvo akyva įvykių eilė sąryšyje su ginču tarp Lietuvos ir Lenkijos dėl Klaipėdos. Vas. 15 d. Prancuzijos parlamentas nubalsavo paskolinti Lenkijai 400,000,000 frankų tautinei apsaugai, kurią išspręs "tarpsavinis nusistatymas tarp dviejų valdžių Prancuzijos ir Lenkijos, sutartinai su išsprendimais Prancuzijos ir Lenkijos generalių militarinių štabų." Mažumos oppozicija sakė, kad pinigai yra skiriasi karės reikalams ne apsigynimui, bet kitų klupimui. Vasario 16 d., po kokių trejų metų vilkinimo, jungtinė ambasadorių taryba, esanti Paryžiuje, nutarė "suteikti suverenitetą ant Klaipėdos Lietuvai, su tam tikromis išlygomis kaslink įvedimo autonomijos ir suorganizavimo marių ir upių kelių ir prieplaukos režimo, kad neišleisti iš akių reikalus Lietuvos ir Lenkijos apskričių, kuriems Klaipėda yra naturalė išeiga." Tą pačią dieną Lenkijos kareiviai įėjo į "neutralę zoną," kuri, anot telegramo iš Varšavos, buvo "paskirta Lenkijai Tautų Lygos," užėmė Varėnos apielinkę, į pietų vakarus nuo Vilniaus ir veržėsi į, ką Kauno telegramas vadina Lietuvos territorija, ten klupo Lietuvos kariuomenę, kame buvo nukautų iš abiejų pusių.

Ar tai toki vaisiai Prancuzijos-Lenkijos santaros? Prancuzija visados buvo Lenkijos pusėje prieš Lietuvą. Kaipo jungtinės tarybos narė, ji negalėjo įžiurėti nieko blogo, kad Lenkijos kariuomenė su gen. Želigovskiu užgrobė Vilnių, senobinę Lietuvos sostinę. Dabartiniame Lygos tarybos susirinkime M. Viviani pirmininkavo, ir jis pareikalavo Lygos sutarties kopijos, iš kurios perskaitė 16 straipsnį, nurodantį bausmes, "jei kuris Lygos narys imtųsi karės," tik dėlto, kad Lietuvos atstovas pasakė, jog jo šalis gins savo teisių prieš Lenkijos užpuolimus. Su prancuzų kareiviais keleri metai Klaipėdoje ir su Lenkijos kareiviais neutralėje zonoje ir Vilniuje, lietuviai jaučia, kad jie turi perdaug militarių prirodymų susižinojimo Prancuzijos su Lenkija. Dėl aiškių priežasčių padėtis Klaipėdos krašte yra pavojinga. Jungtinė taryba, ambasadorių taryba ir Lygos taryba negali nieko geresnio padaryti, kaip tuo susirinkti ir išspręsti taikų susigerinima ir pabaigti pavojų Baltiko pakraščiams.

Kaip matote, Amerikos laikraštija aiškiai mato, kas yra kaltas tų visų kivirčų.

IVAŠKEVIČIAUS PAVEIKSLAI.

Gerb. Ivaškevičiaus, Bostoniečių ir Sandaros įgaliotinio Lietuvoje, paveikslai tilpę beveik kiekvieno didmiesčio bent vienane, kaikur ir visuose didžiuliuose laikraščiuose. "Sandaros" redakcijai iškarpos su tais paveikslais atsiunčiamos iš visų kraštų. Net rusų dienraštis "Novoje Russkoje Slovo" vas. 15 d turi patalpinęs to musų piliečio paveikslą.

Kaip tik pripažinti stebuklus tuo dingsta pamatas alei kokiam moksliškam išaiškinimui. —

Kepler.

Nekrikščioniškas Darbas.

Pasaulyj, ypatingai Amerikoje, uoliai yra auklėjama meilė kudikių. Amerikos visuomenės organizacijos kreipia didžiausios domės į kudikių sveikatą, į jų auklėjimą, į jų ateitį. Amerikos valdžia ir visuomenė, nežiurint to, kaip biaurėjosi politika, kurią vedė Rusijos bolševikai, nežiurint to, kad nei nemano bent šiuo laiku sudaryti jokių ryšių su Rusijos valdančiąja klase, vis gi, badui Rusijoje iškilus, netik skyrė milionus dolarių pašalpai Rusijos kudikiams, bet siuntė savo misijas, ketino ir toliau remti baduolius. Ir daro tai, neatsižvelgdami nei į tikybą, nei į tautybę, nei į politines pažvalgas.

Kudikiai — tai busimoji kar a. Jie ateityje perims musų larbus, jie bus tvėrėjais naujojo gyvenimo. Tasai gyvenimas bus geresnis arba piktesnis už dabartinįjį, — tas priklausys nuo to, kokioje kriptyje kudikiai bus išauginti, kiek jiems bus įdiegta drąsos ir jiegos kovoms už ateitį. Tikslingai pastatytas auklėjimo klausimas turi didelę reikšmę ir įtaką į žmonijos ateitį.

Lietuvoje mes turime našlaičių. Turime tiems našlaičiams ir prieglaudų. Vienas jų prižiuri Socialės Apsaugos Departamentas; kitas prižiuri Kudikėlio Jėzaus draugija (su kunigu Povilu Januševičium pryšakyje); kitos gi, viena Kaune, antra Gelgaudiškyje, yra Lietuvių Moterų Globos Komiteto priežiuroje. Kurios tų prieglaudų yra geresnės — ne man šiuo straipsniu išrodinėti. Jos visos atlieka gerą darbą, ant kiek tas darbas yra nukreiptas į tinkamą auklėjimą nelaimingųjų. Jos yra remtinos, — nes kokios jos nebutų, jos duoda nelaimingiems kudikėliams pastogę, duoda priežiurą, duoda kąsnelį duonos. Principiniai kalbant, jos yra remtinos. Kas kurioms jų užjaučia, tas toms tegul duoda savo skatiką. Jei manai, kad Kudikėlio Jėzaus draugija galės išauklėti geresnius piliečius Lietuvai, — aukok Kudikėlio Jėzaus draugijai. Jei manai, kad Socialės Apsaugos įstaigos yra geresnės tuo tikslu, —duok joms savo parámos. Jei esi įsitikinęs, kad Lietuvių Moterų Globos Komitetas tikslingiau atlieka savo darbą, nepasigailėk tam Komitetui paramos. Visupirma buk geros širdies, buk prakilnus, suprask, kad nuo užauklėjimo tos minios našlaičių Lietuvoje, kuriuos paliko mums karas, musų laisvės kovos dalim priklauso ir Lietuvos ateitis. Rėmimas našlaičių prieglaudų yra principinis dalykas.

Bet gilinanties į dalykų padėtį, matome, kad ne taip musų visuomenėje yra. Didelė dalis musų visuomenės, vadinamos katalikais, tai yra Kristaus ideologijos išpažintojais ir gynėjais, šito principinio dalyko nepripažįsta. Ta visuomenės dalis (bent jos viešosios nuomonės reiškėjai, laikraščiai) yra griežtai nusistačiusi sekti partivumą net ir našlaičių šelpimo klausime. Ta visuomenės dalis ir jos laikraštininkai ("Garsas," "Draugas," "Darbininkas"), matoma, užmiršo Evangėlijos pasakojamą mums faktą, kaip Jėzus glaudė prie savęs kudikėlius, sakydamas, kad "jų yra Dangaus Karalystė." nei neklausdamas, ar tie kudikėliai yra žydai (Kristus buvo žydas), ar jie yra Sadukėjų, ar Farizėjų, ar jie tiki į Jehovą, ar į Juniterį. Jis jam buvo tiktai kudikėliai, nebaltieji busimieji Dangaus Karalystės paveldėtojais. Tos musų visuomenės dalies nuomonės reiškėjai ("Draugas," kuri redaguoja kunigas Česaitis, vadinasi —nupuolusio kudikėlius Kristaus įpėdinis, "Darbininkas" ir "Garsas," fraternalės organizacijos organas, kurs irgi turėtų ginti kudikių meilės principą) užmiršo ir tą neseniai įvykusį faktą, kad katalikų bažnyčios galva Romos papa jau yra net aukomis prisidėjęs prie šelpimo Lenkijos, Rusijos, Austrijos, Italijos našlaičius, nesiklausdamas jų religijos, jų globėjų pažiurų.

Dabar Amerikos lietuvius lanko atstovai dviejų Lietuvos organizacijų globojančių našlaičius, tai yra kun. Norbutas, atstovaująs Kudikėlio Jėzaus draugiją ir Lietuvių Moterų Globos Komiteto atstovės ponios D. Sleževičienė, ir V. Vencienė. Ir kunigas ir tos ponios renka aukas Lietuvos našlaičių prieglaudoms, kurios yra jų atstovaujamųjų organizaiijų vedamos. Kala kun. Norbutas atvyko Amerikon, nei vienas pažangiosios srovės laikraštis nedrįso agituoti prieš jo darbą, prieš jo asmenį, prieš jo prieglaudas, nors visiems yra žinomas faktas, kad Kudikėlio Jėzaus draugija, imdama aukas našlaičių prieglaudoms prie jų užlaiko Mergaičių Seminariją (mergaičių vienuolyną), nors visi žino, kad Kudikėlio Jėzaus draugija neišduoda atskaitų iš tų sumų, kurias gauna iš visuomenės užlaikymui našlaičių prieglaudų. Niekas iš taip vadinamosios liberalų srovės nevedė agitacijos prieš kunigą Norbutą, nors visi žino, kad jis atvažiavo Amerikon irgi antra klase (juk jis negalėjo perbristi per juras); nors visi žino, kad jo kelionių išlaidos turės buti padengtos. Tuo tarpu atvykus čia ponioms Sleževičienei ir Vencienei pasipylė netik nešvari, bet tiesiog nekrikščioniška agitacija prieš jų prieglaudas, prieš jų asmenis, prieš jų net išvaizdą!... "Darbininkas," "Garsas" skelbia "pasipiktinimo," kad jos atkeliavusios antra klase, kad jos hotelyj gyvenančios, kad jos dekoltuotos... nors nei vienas tų laikraščių redaktorių nei matyti jų nematė.

Ir ta nekrikščioniškoji agitacija ištikrųjų yra nukreipta ne į jų asmenis, bet į idėją, kurią jos atstovauja, t. y. į auklėjimą našlaičių, į pavyzdingą labdarybės darbą. Tie laikraščių redaktoriai žino, kad Liet. Moterų Globos Komitetas yra rimtai vedamas; kad jis išduoda smulkias atskaitas; kad visi Komiteto nariai dirba jame be atlyginimo, patys aukodami prieglaudų išlaikymui; kad tos prieglaudos atidarymo dienoje pats Žemaičių Vyskupas Pranciškus Karevičius sveikino Komitetą ir auką prisiuntė prieglaudos išlaikymui. Tie redaktoriai žino, kad Liet. Mot. Globos Komiteto prieglaudose vaikučiai yra auklėjami kopavyzdingiausiai, mokomi amato, mokomi ir religijaos, leidžiami ir į gimnazijas, kad iš jų išaugtų geri Lietuvos piliečiai, kad aukotojų skatikai nenueitų vėjais.

Skaitytojau, sprėsk pats, ko yra verta toki katalikų visuomenės vadų agitacija? Spręsk, ar ji yra krikščioniškas darbas? Tie agitatoriai išvadina L. M. Globos Komiteto atstoves bedievėmis,— nors jie labai gerai žino, kad nuo pat 1919 metų to Komiteto prieglaudose yra kapelionas g. kunigas Sabaliauskas. Jie sako, kad tose prieglaudose vaikučiai "yra bezdžioniškai auklėjami," — ar gi jus tam tikėssite, žinodami kad tų kudikių dvasios reikalus aprupina rimtas kunigas kapelionas?

Teisybė, nuo keleriu metų Amerikos ir Lietuvos katalikų visuomenėj įsimynęs didelis nepasitikėjimas Lietuvos dvasiškija. Tos visuomenės dalis pradėjo nepasitikėti Lietuvos dvasiškija nuo to laiko, kada Lietuvos dvasiškija pradėjo nepasitikėti Amerikos lietuvių visuomene. Tas nepasitikėjimas atsirado todėl, kad Lietuvos dvasiškija pradėjo nepasitikėti Amerikos lietuvių visuomene todėl, kad Amerikos lietuvių visuomenė pradėjo nepasitikėti Lietuvos dvasiškija. Tas nepasitikėjimas atsirado todėl, kad Amerikos lietuvių visuomenė

Su tokia pagieža čia prasidėjo dinti, kad jie gali daug vokiško šventi Nauji Metai, ir vis nesi- "tavoro" gabenties sau, ir, kaip liauja, o sparčiau auga. Taip da- savo, veltui. Kiti tiesiog šako, bar francuzų pinigai vėl nupuo- kad eiti nors iki pačiam Berly- lė gana žemai, kad jau už Ster- nui, tai yra visą Vokietiją už- lingų svarą reikia mokėti 74 imti.
frankai, o už vieną dolerį 16 **A. Bartaševičius.**
frankų. Bet francuzai užganė- I. 1923.

Bostoniečių Atstovo Laiškas.

Sausio 26 d., 1923 m.

"Sandaros" Redaktorius,

Pilietis Šliakys.

Gerb. Red. — prisiunčiu tamistai vieną paveikslą: sukilėlių štabas su jųjų vadu; vardai jųjų nėra skelbiami dėl militariškos drausmės. Taipgi prisiunčiu ir kitą paveikslą Vyriausio Mažosios Lietuvos Gelbėjimo Komiteto ir artimiausieji jojo rėmėjai. (Šis paveikslas tilps sekančiame "Sandaros" numeryje. — Red.). Dabar Komitetas susideda iš daugiau narių, bet ant šio paveikslo telpa pirmutinieji žmonės, kurie apsiėmė dirbti Komitete ir tie rėmėjai, kurie nuo pirmos valandos su visomis pajiegomis dirbo šale komiteto.

Kada susitvėrė Komitetas, buvo numatyta jojo pasekmių už tai, kad buvo tenai apsireiškimas Lietuvos sielos, kuri norėjo keltis iš po germanizmo jungo. Tas Komitetas stiprėjo nuo pirmos minutos jojo susidarymo, todėl kad ta Lietuvos siela turėjo stipriu ir drąsius Komiteto narius ir jojo bendradarbius.

Mažosios Lietuvos Gelb. Kom. prezidentas Martinas Jankus yra tas žmogus, kurio raštai buvo cenzuruojami jojo tėvynėj per suvirš 40 metų, bet žmogus, kad likos Klaipėdos krašto galva, ir šilutės vokiečių laikraščiai gavo pirmutinę cenzurą nuo to tipiško kaimiečio lietuvio, kuris ir nepasigailėjo išbraukti kelis straipsnius, kur buvo rašoma apie apgultą Klaipėdos miestą. Ir kada tas senis cenzuravo tuos laikraščius, buvo matyti ant jojo veido linksmumas ir neapsakomai didelis užsiganėdinimas, kad gavo savo Tėvynės Lietuvos priešų laikraščius cenzuruoti taip, kaip jojo Tėvynė reikalavo.

Kitas to Komiteto narys buvo Jonas Vanagaitis — sekretorius, kuris buvo dirbęs per suvirš dvidešimtį metų Tėvynės labui. Bet bedirbant sunkų Tėvynės darbą buvo daug ir neaiškumo kaslink jojo ištikimybės Tėvynei Lietuvai. Turbuti ta abejonė apie jojo ištikimybę buvo paėjusi nuo Aukštolaičio laikų, kada jis buvo veikęs su juomi kartu Lietuvoje ir Klaipėdoje. Kadangi Aukštolaitis yra tikras ir tipiškas Lietuvos išgama, lenkams parsidavėlis, tai, žinoma, mažiausias susidėjimas su tokiu žmogumi tuojaus paskandina baisiausiais neužsitikėjimais iš pusės Tėvynės mylėtojų, grynų lietuvių. Todėl ir piliečio Vanagaičio vardas buvo neaiškus, ir kada Gelbėjimo Komitetas tvėrėsi, buvo daug svarstyta apie jojo vardą ir galų gale buvo nutarta priimti poną Vanagaitį į Komitetą su ta išlyga, kad jojo vardas nefiguriuoti ant jokių atsišaukimų. Žinoma, tokis pareiškimas daugumos veikėjų, kurie buvo susirinkę išrinkti tą komitetą, buvo kaipo perkuno trenksmas į širdį p. Vanagaičio ir todėl viską pametęs norėjo bėgti iš susirinkimo. Turbuti dėlto p. Vanagaitis norėjo bėgti iš susirinkimo, kad jojo sąžinė buvo grynа ir niekuomi nebuvo prasikaltusi prieš savo Tėvynę Lietuvą, nei prieš tuos veikėjus. Bet prašant ponui Aleksandrai Marcinkevičiui, Prunskui, man ir kitiems susirinkusiems ponas Vanagaitis sutiko veikti išvieno ir su ašarotomis akimis sveikindamas susirinkusius ir tarp sveikinimo mane pabučiavo ir davė savo sutikimą veikti komitete ir neskelbti savo vardo niekur be viso komiteto žinios.

Toliaus rinkimai į Komitetą ėjo greičiaus, nes kitų narių vardai buvo visiems žinomi ir jųjų ištikimybėj nebuvo abejonės. Komiteto pirmininko pagelbininkas buvo išrinktas p. Liebartas, kuris buvo Paryžiuje su ponu Aukštolaičiu, kurį jis taip puikiai prigavo. Aukštolaitis, kaipo Lietuvos išgama, negalėjo gauti žmonių, kurie važiuotų drauge su juomi į Paryžių reprezentuoti lietuvius tautininkus ir, žinoma, p. Liebartas už piningus apsiėmė jam patarnauti ir kad nuvažiavo į Paryžių, tai pats ponas Aukštolaitis turėjo versti Liebarto kalbą į vokiečių kalbą, o kitas vertėjas turėjo versti į francuzų kalbą. Ir ponas Liebartas aiškiai pasakė, kad ponas Aukštolaitis nieko nereprezentuoja ir nėra tokios partijos Klaipėdos krašte, kurios varde jis nor čionai kalbėti. Ir, žinoma, šitokis p. Liebarto pareiškimas lyg perkunas trenkė į išgamos sąžinę, ir jis iš pasiutimo nežinojo ką bedaryti, bet budamas tokioje konferencijoje, kur Santarvės atstovai klausės, turėjo versti sau priešingą Liebarto kalbą.

Kitas komiteto raštininkas tapo išrinktas Vilius Šaulinskis, "žaibas," kuris yra pirmininkas "Lietuvių Jaunavyrių Sąjungos," kuri buvo slapta organizacija ir veikė tokiu pat tikslu, kaip ir Lietuvos Šauliai. p. Šaulinskis yra spaustuvninkas ir turi didelį spaudos darbų biznį ir su kuriomi aš pirmiausiai atvykęs į Klaipėdą susipažinau ir prisirašiau prie jojo vadovaujamos Lietuvių Jaunavyrių Sąjungos ir paaukojau dalį mano degtuko, kuris tuomi laiku buvo labai populiaris tarpe kaikurių Klaipėdiečių lietuvių veikėjų. Žinoma, p. Šaulinskis tuos kelius mano dolerius gavęs labai nusidžiaugė, jog Amerikiečiai lietuviai eina sykiu su jojo jaunavyrių Sąjunga ir tas mano prisirašymas prie Sąjungos taipgi davė daug gero upo p. Šaulinskiui, todėl kad jis norėjo matyti visą Mažosios Lietuvos susipratusį Lietuvių jaunimą apginkluotą, kuris galėtų drąsiai žengti į Laisvą Nepriklausomą Tėvynę musų — Lietuvą.

Paskutinis komiteto narys, Jurgis Bruvilaitis, generalis darbo direktorius arba geriausiai buvo suprantama visam komitetui kaip darbo Direktorius. Mes. to Komiteto rėmėjai, numatėm daug labai darbo ir organizavimos, ir tokiam komitetui buvo neatbutinas reikalas turėti diktatorių, kuris galėtų pasiųsti alei kokį narį iš komiteto arba veikėjų ir kad anas atliktų nurodytą darbą, tai yra atliktų susirinkimą arba kokį kitą reikalą, be komiteto formalių nutarimų. Žodžiu sakant, tas skubus organizavimos reikalavo harmonijos veikimo ir nebuvo kada laikyti daug posėdžių, ir todėl p. Bruvilaitis, jaunas ir darbštus vyrukas, sugebėjo duoti visą komitetui paspyrimą, kur tik buvo numatytas reikalas. To jauno vyro nėra čionai ant paveikslo todėl, kad jis dabar organizuoja M. L. armiją ir dėl militariškos strategijos jis nutarė kol kas dar nesifotografuoti. Bet jojo veikimas yra žinomas visame Klaipėdos krašte kaipo vieno iš jaunųjų stipriausia kumščia paikiems vokiečiams, kurie dar mano, jog

(Seka ant 8 pusl.)

JUOKAI IR SATYRA

Ką mano tėvas butų padaręs?

Kad Klaipėdos krašto lietuviai sukilo ir, išviję savo šalies užgrobikus, patys paėmė valdyti savo šalį, alijantai jiems baisiai grumojo ir davė aštuonias dienas laiko "susiprasti" ir vėl pasiduoti saviems engikams. Suėjo tos aštuonios dienos — lietuviai nė nemano nusigąsti grumojimų, vis laiko, kaip laikę, Klaipėdą. Alijantai "prailgina" pasidavimo laiką da porai dienų. Bet sueina ir tos dvi dienos, gi lietuviai vis nepasiduoda. Bet ne alijantai savo grumojimų nepildo. Lietuviai tvarkosi Klaipėdoje, alijantai tyli — tyli sąvaitę ar ilgiau, ir štai netikėtai vasario 16 d. (lyg tyčia Lietuvos nepriklausoma pasiskelbimo dienoje!) pareiškia ne žadėtą bausmę už sukilimą, bet linksmą mums žinią, kad Klaipėda yra prijungiama prie Lietuvos.

Čia alijantai sulošė juokdario rolę. Juokinga, kad maža bezdžionė visaip vartaliojasi, bet kad didžiulis dramblys ima bezdžioniškai krąpyties, tas da juokingiau. Mes jau pripratę prie bezdžionės - Lenkijos "dziwactwų," bet nesitikėjome dramblio- alijantų matyti bezdžionės rolėje...

Čia alijantų pasielgimas primena mums seną lietuvių pasaką:

Girtuoklis išsipagiriojęs pabunda karčiamoje ir apsižiuri, kad jis basas; jam kas čiabatus numovė! Vaikščioja basas po karčiamą rankomis karingai mosykuodamas ir kalba pats sau:

—Jei žinočiau, kas man čiabatus numovė, aš taip padaryčiau, kaip mano tėvas padarė! Jei žinočiau, kas man čiabatus nuavė, aš taip padaryčiau, kaip mano tėvas padarė! Jei...

Vagis, girdėdamas pakartotinai niurnamus žodžius, pabugo. Jis gerai žinojo, koks smarkuolis ano tėvas buvo. Tad vagis, slapta atnešęs pavogtuosius čiabatus, padėjo juos nuošaliai ir kad pamatė, jog girtuoklis juos susirado, priėjęs klausia jo:

—Ką gi tavo tėvas padarė?

—Mano tėvas? Gi kai jam šitaip pavogė čiabatus, tai jis basas namo parėjo.

Taip lygiai ir su alijantais: jei lietuviams Klaipėdos nebutų atidavę, tai lietuviai butų... turėję be Klaipėdos apsieiti! X.X.X.

Te — jei mėgsti!

Amerikos mergaitės labai nemėgsta valgyti kietos duonos plutos, nors žinia, kad plutos kramtymas labai sustiprina dantis.

Močiutė, matydama, kad jos anukė atmeta pluteles, norėdama ją paraginti prie plutelių valgymo, sako jai:

—Kad aš buvau maža mergaitė, aš visada suvalgydavau savo duonos plutas.

—Ar tu jas mėgsti? — klausia anukė.

—O, labai! — atsako močiutė.

—Tai te, suvalgyk ir manasias —prisigerina anukė.

Pateisintina.

Jonukas:— Ko tas kudikis jus namuose rėkia tiek daug?

Petrukas:— Jis nedaug rėkia; ir jei tu butum taip plikas ir taip be dantų, kaip jis, ir jei tavo kojos butų silpnos, kad tu negalėtum pastovėti, tai ir tu rėktum.

Geras patarimas.

Nebijok apsivesti su mergina tik dėlto, kad ji nemoka virti. Ji gali turėti gana pinigų, kad pasisamdyti virėją.

Atitiko kirvis kotą.

Amerikietis, viešėdamas Anglijoje, Londone priėjęs prie vaisių pardavėjo, norėdamas pajuokauti pasiima diktoką arbuzą ir klausia:

—Ar pas tave nėra didesnių obulių?

—Atsitrauk nuo tos slyvos, meldžiamasis! — atsakė vaisių pardavėjas.

Sklepo gyventojai.

So. Bostono klerikalai vis giriasi su sklepu: kad ką tik jie parengia sklepe, tai vis pas juos pilnas ir pilnas sklepas. Nugi, žinoma: jeigu koks dalykas niekam nevertas, tai ir mesk į sklepą. Pavyzdin, kad ir "Darbininko" spaustuvėj buvo daug pridėta maldaknygių, ražančių, škaplerių — o kodėl visa tą nukraustė į sklepą? Už tai kad jie pamanė, jog sodė ir šaltakošė svarbesni už anuos. Taip ir su tais jų žmonėmis: ar gi jie žino, kur geriau! Tik sklepas ir — dac ol.

Antras dalykas: nors ir norėtų tie vargšai išlindę iš sklepo kur nueiti, bet sarmatinasi. Nugi kur tau: jeigu iš sklepo išlys iš ateis į žmones, tai jau ir tėmįs visi, nes žinoma, kad iš sklepo žmogus išlindęs visgi kitaip atrodys.

Ir juk netoli Velykos, o jeigu pasisakysi, kad apleidai kokį vakarą sklepą, tai ir sudija: jau tą syk neisi stacijų keliais, bet prisieis rėplomis stacijas apvaikščioti.

Iš Sklepo Išlindęs.

Nebus Velykų kiaušiniukų.

Pereitą nedėlios vakarą, vasario 18 d., Gabijos žvaigždučių buvo parengta vakarienė, ir čionai atsilankė polckos kuros burdingbosis. Ir kaszin kas buvo nupiešęs ant popieros vištą ir ant viršaus užrašė: "Polcka Kura," o žemiau buvo parašyta: "Jei kiaušinių nedėsi, tai padvėsi." Lenkų burdingbosiui patekus tam popierėliui į rankas, štai ką jis sako: "Čia, ar girdėsi, gaidys" — jis jau savo polcką kurą gerai pažįsta. Iš pradžios vakarienės jis buvo labai buvo linksmas, bet kaip pamatė ant popieros polcką kurą, tai pasidarė raudonesnis, negu jo raudondvaris, nes patėmijo tuos žodžius: "jei nedėsi, tai padvėsi," tai ir pasidarė jam gerokai šilta, nes jau Velykos nepertoli, o čionai taip rašo! Žinoma, jeigu jis vienas butų gaspadorius ant polckos vištos, bet jis žino, kad da yra ir jo pusininkas, kuris taipgi su polcka kura skaitosi.

Iš Sklepo Išlindęs.

PUIKI PROGA!

PARDUODAME KARIUOMENĖS ČEVERYKUS.

Mes turime pirkę Suv. Valst. armijos Munson tvirtų čeverykų, tai yra paskutiniai čeverykai, kuriuos pasiulome visuomenei. Čeverykų kaina $2.75. Tie čeverykai yra 100% tikros tvirtos skuros, tvirtai padaryti, taip kad nebijo vandenio ir labai gerai nešiojas. Tie čeverykai labai sparčiai parsiduoda. Tad pasiskubink jei nori turėti gerus čeverykus.

Jų saizos nuo 6 iki 11, visokio platumo. Pinigus galite siųsti money oreriu arba galėsite užmokėti paštoriui kada atneš jums į namus. Jei kartais musų čeverykai netiktų, tai mes pinigus grąžiname.

Tad pasiskubinkite siųsti užsakymus.

THE U. S. STORES CO.
1441 Broadway,
New York City, N. Y.

KALENDORIUS!

A. L. T. Sandaros Kalendorius 1923 m. yra sekančio turinio:

1) Kalendorinė dalis su švenčių bei šventųjų vardais ir svarbiausiais istoriniais įvykiais.
2) 13 puslapių svarbiausių informacijų, kurios yra naudingos kiekvienam žmogui.
3) Ei, Jaunime! (Eilės).
4) Našlaičio Mintys (Eilės).
5) Naujiems Metams (Eilės).
6) Norėčiau Paklausti (Eilės).
7) Lietuvos Valstybės atgijimas ir jos stiprėjimas.
8) Lietuvos Valstybės Konstitucija.
9) Apie Elektrybę.
10) Iš Didžiojo Karo.
11) Sandaros Istorija.
12) Lietuvos Apskričiai ir Valsčiai.
13) Skelbimai.

Kalendorius didelio formato 6x9, 144 puslapių su daugybe paveikslų kaina tik 25c. Šiame Kalendoriuje telpanti raštai yra niekados nepasenstanti ir naudingi kiekvienam žmogui per visą gyvenimą. Tad pasiskubinkite užsisakyti Kalendorių sau ir savo giminei Lietuvoje.. Kuris norite pasinaudoti proga, prisiuskite $1 gausite Kalendorių, knygą Palydovas, Prabengtis Lietuvių Tautos Senovėje ir Amerikiečiai Lietuvoje. Viso vertės $1.25. Su užsakymais siųskite pinigus sekančiu antrašu:

SANDARA,
327 E St., Boston 27, Mass.

Naujos Knygos!

Šiomis dienomis iš Kauno gavome šias naujas knygas:

"MAGARYČIOS" Feljetonų knyga parašė Aklasmatė. Didelio formato knyga 144 pusl., telpa daug puikių feljetonų. Kaina tik 35 centai.

LIAUDININKŲ KOVA SU KLERIKALAIS STEIGIAMAJAME SEIME DĖL LAISVĖS IR ŽEMĖS. Didelio formato knygutė su paveikslais. Puslapių 32, kaina 15c.

"LIETUVOS UKININKO" KALENDORIUS. Telpa daug visokių informacijų ir svarbių raštų apie Lietuvą. Puslapių 120, kaina 25c.

Tad, kurie norite gauti šias knygas, tai pasiskubinkite, nes jų nedaug gavome "SANDARA"
327 E Street. So. Boston, Mass.

Pakirpti plaukai ir pleiskanos nėra manoni kombinacija. Tos nešvarios baltos pleiskanų lupynos sunaikina gražiausius kiekveno plaukus.

Ruffles

yra mirtinu priešu pleiskanų. Tik kelis kartus panaudojus jas iš galvos visiškai pranyks pleiskonos. Palaikymui sveikos galvos odos ir gražių žvilgančių plaukų, naudokit *Ruffles*.

Kaina 65 centai aptiekose, arba už 75 centus prisiunčiame tiesiai iš labaratorijos.

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St. Brooklyn, N. Y.

KAM RUPI mus Lietuvos Tėvynės gynimo reikalai, kam brangi mus tėvų, brolių, seserų laisvės gynėja Lietuvos kariuomenė, tas tegul sau ir savo giminėms Lietuvoje užsisako 1923 metams sąvaitinį laikraštį

"KARYS"

į"KARYS" rašo ne tik Lietuvos kariuomenės reikalais, bet duoda daug žinių iš visos Lietuvos ir iš užsienio.
"KARYS" spausdina bendrai lavinančių raštų, kurie svarbu skaityti visiems besišviečiantiems.
"KARYJ" randasi Lietuvos kariuomenės paveikslų, reginių, įvairių apysakų, eilių ir tt.
"KARYS" vienintėlis Lietuvoje laikraštis, kuris rupinasi jaunuomenės kuno lavinimu ir paduoda daug sporto žinių iš Lietuvos ir užsienio. Sporto skyrių "Karyj" veda sportininkai — specialistai.
"KARYS" savo metiniams prenumeratoriams duoda dovanai priedą

KARIŲ KALENDORIUS 1923 M.

"KARIŲ KALENDORIUJE bus paduota daug specialių žinių.
"KARĮ" redaguoja kapitonas RUSECKAS, buvęs Steigiamojo Seimo narys.
"KARIO" kaina metams — 2 doleriu, pusei metų — 1 dol. 50c.
ADRESAS: Kaunas, Laisvės Alėja N. 12, "KARIO" Redakcija.
Amerikone! Pats užsisakyk ir savo giminėms Lietuvoje užsakyk mus Tėvynės gynėjų laikraštį "KARĮ!" Padarysi ir sau ir kitiems naudos!!.

Įžymiausiųjų mus kariuomenės dvasios pajiegų pastangomis bei darbais eina žymus dumėnesinis Karo mokslo ir istorijos žurnalas

"MUSŲ ŽINYNAS"

"MUSŲ ŽINYNE" bendradarbiauja mus žinomieji istorikai visuomenininkai kap. V. Biržiška, A. Janulaitis, Mažosios Lietuvos veikėjas Klaipėdiškis, majoras Ružancovas, ekonomistas bei publicistas kap. V. Steponaitis, psichologas profesorius Vabalas-Gudaitis ir karo mokslininkai bei karo publicistai: pulk. Betcheris, pulk. Bobinskis, gen. štabo karininkas Boleckis, karo valdin. Dineika, vyr. leit. Gabrys, majoras Laurinaitis, generolas Radus-Zenkevičius, majoras Ružancovas, majoras Škirpa, leitenantas Talliat-Kelpša ir daug kitų.
"MUSŲ ŽINYNE" duodamos visų Lietuvoje esančių knygų kritikos bei recenzijos, o taip pat paminima ir daugybė svetimomis kalbomis knygų, laikraščių ir tt.
"MUSŲ ŽINYNE" ligšiol išspausdinta daug įžymių originalių rašių iš musų istorijos, literaturos, visuomenės gyvenimo, mus kovos dėl Lietuvos nepriklausomybės ir tt.
"MUSŲ ŽINYNAS" yra vienas rimčiausių mokslo žurnalų ne tik Lietuvoje, bet ir pasaulio literaturoj.
"MUSŲ ŽINYNĄ" redaguoja kapitonas Steponaitis, leidžia Karo Mokslo Skyrius.
Adresas: "MUSŲ ŽINYNAS," Karo Mokslo Skyrius, Laisvės Alėja 12 Nr. KAUNAS.

Lietuviai Amerikoje

PITTSBURGH, PA.

Pranešimas Pittsburgho ir apielinkės lietuviams.

Pittsburgo draugijų suvažiavime vasario 12 d. 1923 m., L. M. D. Name nutarta paminėt 5 metai Lietuvos Nepriklausomybės ir podraug turėt masinį mitingą Klaipėdos reikale nedėlioj, vasario 25 d., 1923 m. L. M. D. Name, 142 Orr St., Pittsburgh, Pa., 2 val. po pietų. Tam reikalui sutverta komitetas Pittsburgo Klaipėdos Gelbėjimo Komitetas iš šių piliečių: Pirm. A. Marchukonis, pagelb. R. Paplauskas, sekr. Juozas Virbickas, kasin. Kast. Stravinskas, kasos prižiurėtojai: P. Marmokas, P. Pikšris ir M. Urlakis.

Todėl, Pittsburgiečiai ir apielinkės lietuviai, kuriems tik teka lietuviškas kraujas krutinėj, dalyvaukite drauge, kad sudėtume pagelbą mus broliams Klaipėdiečiams, kurie kovoja už liuosybę ir laisvę.

Taip pat bus išneštos rezoliucijos, reikalaujančios, kad Klaipėda but priskirta prie Lietuvos, todėl priedermė kiekvieno dalyvauti.

Da vienas gana žymus nuotikis, tai koncertas Lietuvos operos artistų — Oleko, Byros ir Leškevičiaus, subatos vakare, vasario 24 d. L. M. D. svetainėje, 7:30 val. vakare. Kurie norite išgirsti Lietuvos artistus, malonės atsilankyti į minėtą vakarą.

J. Virbickas.

CHICAGO, ILL.

North Side.

Žinomo šios kolionijos veikėjo p. K. Rugio duktė Aldona Rugiutė turėjo (graduation) pabaigimo High School ketverių metų periodą. Vasario 3-čioj dienoj p. Rugių namuose buvo pramogėlė. Susirinko žymesniosios kolionijos gyventojai-draugai, jų tarpe buvo p. K. Bielinis, neseniai atvykęs iš Lietuvos social-demokr. ir žinomas visuomenės veikėjas. Aldonos močiutė yra tikra sesuo Krupavičiaus, žinomo krikščdem. vado Lietuvoj. Bet ponai Rugiai yra pažangųs ir pavyzdingi žmonės musų kolionijoje. P-lė Aldona Rugiutė labai pasekmingai pabaigė vidurinę mokyklą. Ji duoda lekcijas ant piano ir turi daug mokinių. Jau ji įstojo universitetan ir nori baigti Physical Culture skyrių. Geros klotie jaunai lietuvaitei. Lai bus pavyzdys ir kitiems tėvams, kaip jaunuomenę auklėti.

Sandarietis,

NORWOOD, MASS.

Gabijiečiai Norwoode.

Vasario 4 d. 1923 m. pagal A. L. T. Sandaros 33-čios kuopos pakvietimą Dramos ir Muzikos Draugijos Gabijos artistai iš So. Boston, Mass., suvaidino 2 dramatiškus veikalėlius: "Undinė," ir "Žilė galvon, velnias vuodegon." Šie veikalėliai nėra dideli, bet gražųs, o kadangi gabijiečiai kaipo scenos žvaigždės, gerbiamo kompozitoriaus M. Petrausko gerai išlavinti, todėl ir viršminėtus veikalus perstatė labai gerai. Visi artistai labai tiko rolėse, ir jas išpildė be mažiausių klaidų, todėl ir dramos pasirodė kaipo gyvų atsitikimų reginiai. Pabaigus vaidinimą dar išpildyta koncertinė dalis, susidedanti iš vyrų kvarteto, keleto duetų, solo dainų ir piano. Viskas atlikta kopuikiausia, išskyriant paklaidų vieno dueto. Labiausia sužavėjo publiką solistai P. Bulskis, Z. Neveckienė ir vyrų kvartetas, kuris padainavo apie 7 dainas. Visi buvo iššaukti po kelis kartus ant estrados ir palydėti su grausmingais aplodismentais. Priklauso nuoširdus ačiu gabijiečiams už jųjų pasišventimą, taipgi reikia tarti garbės žodis Sandariečių 33 kuopai už tokio puikaus vakaro surengimą.

Rasakilis.

MONTELLO, MASS.

Iš lietuvių judėjimo.

Vasario 10 įvyko komp. Miko Petrausko koncertas. Visais žvilgsniais koncertas buvo gražus, bet dėlei fanatikiškų priešingų agitacijų žmonių buvo mažai, nes kairieji ir dešinieji savo apakime nemoka suprasti nei kulturiško veikimo, vieni prieš kitus bevarinėdami kerštus užkenkia ir švenčiausiems lietuvių kulturos veikėjams.

Vasario 11 d. atidaryta Tėvynės Mylėtojų Draugijos 85 kuopos lietuvių kalbos, gramatikos, aritmetikos ir geografijos mokyklą Sandariečių kambaryje. Mokytojais yra vietiniai Stasys Janušas, Jurgis Samsonas ir Jonas Medžiauskas. Pirmą sykį mokinių atsilankė 9, ir visi mokiniai buvo užganėdinti savo mokytojais ir visi su energija ir pasirįžimu ketina atsilankyti kas nedėldienį dešimtą valandą.

Vasario 11 d. vakare įvyko prakalbos šv. Roko parapijos svetainėje, jau antru kart Klaipėdos lietuvių sukilėlių pašelpai surengtos. Įdomu buvo girdėti iš kolektorių raportai, nes Sandariečiai su katalikais susitarę parinko komitetą pereiti per lietuvių biznierius. Jonas Balionis išduodamas raportą pažymėjo. kad kaikurie lietuvių biznieriai atsisakydami aukuoti pasisakė esą rusais ir lietuviams nieko neaukuosią. Antras, Antanas Tautkus, tą patvirtino, ir susirinkimas vienbalsiai nutarė vardus tų lietuvių, kurie pasivadino rusais, įtraukti į savo protokolus, kad reikalui esant tie ponai nemėgintų užsiginti. Toliaus kalbėjo "Sandaros" redaktorius, gerb. V. Šliakys. Reikia pažymėti, kad redaktoriaus V. Šliakio kalbos žingeidu klausyti, nors ir per naktį klausytum, ir vis turi ką naujo pasakyti. Tuomi Sandariečiai gali didžiuoties, turėdami tokį žmogų priešakyje. Apie gerb. V. J. Šliakio kalbos turinį nerašau, nes aš neįstengčiau visko teisingai aprašyti, o jo mintis sudarkyti nenoriu.

Komunistų Prietelius.

WESTFIELD, MASS.

Nors musų maža kolionija, negalima didelių darbų nuveikti, bet vis yra susirupinę Klaipėdos klausimu.

Nedėlioje, sausio 28 d. Vytauto Draugija pasiuntė 2 atstovu į Draugijų Sąryšį, kad varyti darbą išvieno ir nutarti, per kur aukas šiųsti. Bet Sąryšio nariai, ypač kunigas, pasakė: per kur nutarsime, per ten ir siųsime, sako, musų 14, o jusų 2. Mat Vytautinės atstovai pareikalavo, kad nebutų aukos siunčiamos per Tautos Fondą, kurs jau nesykį prigavo.

Tad Sandariečių 13 kuopos nariai pasipriešino iš vieno aukas rinkti. Susirinkime jie ir pradėjo aukas rinkti. Aukų rinkime daugiausia pasidarbavo Simanas Minkus.

Turiu pažymėti, kad iš musų kolionijos nebuna niekad pažymėta, kas kur daugiausia darbuojas. Nors visi po biskį dirba, bet kad S. Minkus daug yra pasidarbavęs pirmininkaudamas Gelbėjimo Draugijai, L. L. Paskolos ir taip aukų rinkime, reikia tad širdingai ačiu jam tarti. Aukų surinkta $29.00.

Aukojusių vardai:

Jonas Stungis $2.00, V. Danielius $2.00, J. Zala $2.00, St. Brazaitis $2.00. **Po $1.00:** S. Minkus, M. Žvalionis, K. Milius, A. Kaziauskas, P. Davenckas, A. Gecevicius, J. Gruzinskas, J. Lušys, J. Delnuckas, J. Paliuliavičius, P. Lukšys, J. Zekanis, A. Dauknora, Z. Alekevičius, A. Junaitis, M. Yuzikienė, J. K. Minkus, J. Petkus, P. Kundrota, K. S. Adamaitis. **Po 50c.:** V. Kičas, P. Minkus. Viso surinkta $29.00. Pasiųsta Gynimo Komitetui Klaipėdoje per Baltic States Banką.

J. Žala.

AMSTERDAM, N. Y.

Vasario 28 d. š. m. A. L. Politiškas Komitetas, susidedantis iš visų šios kolionijos draugijų atstovų, surengė mass-mitingą šv. Kazimiero parapijos svetainėje, kad apvaikščioti 600 metų nuo įsteigimo Lietuvos sostinės Vilniaus ir pagelbėti atsišaukiantiems broliams Klaipėdos krašte.

Pirmiausia vietos Lietuvių Vytauto Benas triukšmingai griežia, po to vietinis šv. Cicilijos choras užtraukia Lietuvos himną ir "Neprapuls musų Tėvynė."

Kalbėjo gerb. klebonas J. Židanavičius apie Vilnių ir musų istoriškus priešus lenkus.

Kalba adv. F. J. Bagočius, pradėdamas apie Lietuvos istoriją, mus probočių papročius ir kovą su priešais. Gerb. Bagočiui kalbant publikos buvo pilna svetainė, bet tykiai ir ramiai užsilaikė atydžiai klausydami. Taipgi kalbėjo apie sukilimą Klaipėdos krašte. Gerb. adv. Bagočiaus prakalba gerą įspudį padarė, ir sudėta aukų $658.37. Atėmus prakalbų išlaidas apie $50.00 likusios aukos nusiųstos gerb. L. Šaulių atstovui A. Žmuidzinavičiui, po globa susitvėrusiam iš veikėjų bepartyviškam komitetui, Klaipėdos krašto reikalams.

Mus kolionijos lietuviai, kaip pirmiau, taip ir dabar, remia Tėvynės gynėjus Lietuvos šaulius. Tikimės, kad mus kolionijoj susitvers greitu laiku kuopa iš gerų Tėvynainių Lietuvos Šaulių Rėmėjų, pagal įstatus, gautus nuo gerb. A. Žmuidzinavičiaus. Šiame mass-mitinge išnešta rezoliucija.

Rengimo Komisija.

NEWARK, N. J.

Sausio 28 d. vietos lietuvių masiniam susirinkime nutata iškilmingai apvaikščioti Lietuvos Nepriklausomybės Penkerių metų sukaktuves Vasario 16 d. Išrinkta komisija pagaminimui programo ir agitacijos vedimui: S. Daunora, V. Antulis, J. Sereika, M. Dvareckas ir M. Truska. Komisija laikė keletą posėdžių ir ruošia didelį programą, bus daug naujanybių. Todėl kiekvienas lietuvis neturėtų praleisti progos neatsilankęs ir neišreiškęs užjautą savo broliams anoj pusėj vandenyno, kurie da ir šiandien kovoja už laisvę taip brangiai atpirktą, o priešai iš visų pusių da ir šiandien taikosi užgrobti krauju ir ašaromis aplaistytą Lietuvos žemelę. Suteikim jiems medžiaginę paramą, išreiškim moralę užjautą — to jie nuo musų laukia.

Už komisiją **M. Truska.**

WATERBURY, CONN.

Vasario 3 d. Liet. Dramos Dr-ja "Rytas" laikė mėnesinį susirinkimą "Ryto" svetainėje. 883½ Bank St. Susirinkimą atidarė pirm. J. Trečiokas, protokolą perskaitė nutarimų rašt. d-gė J. Krunkaičiutė. 1) Valdybos raportai: priimta. 2) Naujų narių priėmimas: prisirašė prie Liet. Dramos Draugijos "Ryto" šios naujos narės: p. E. Valukoniutė, p. M. Akeliutė. 3) Komisijų raportai: priimta. Apkalbėjus apie "Ryto" dr-jos veikimą prieita prie sekančių nutarimų: (1) Liet. Dramos Dr-jos "Ryto" nariai, kurie neatsilankys į 3 mėnesinius dr-jos susirinkimus, bus prašalinti iš draugijos. (2) Nutarta nupirkti dovaną draugei p. M. Žilinskaitei už pasidarbavimą "Ryto" draugijai.

Susirinkimas pasibaigė 10:45 val. vakare.

Spaudos kom. narys **J. J. K.**

SOCIALISTŲ "DORA"

Pirmiau gi tik taip vadinami klerikalai, kurie karštai prisirišę prie Romos trusto, drįsdavo ne jų sriovės žmones pravardžiuoti tai bolševikais, tai anarchistais ir kitokiais nachalistais. Žinoma, tie žmonės ir dabar laikosi paprastos, bet šmeižiančios temos taip kalbose, taip rašte, nors jiems patiems ne dėl gero... Visuomenė vis labiau pradeda pažint juos, nuo jų šalintis.

Netikusį lietuviškų klerikalų, kuriems nerupi Lietuvos reikalai, o tiktai Romos trusto palaikymas, paprotį nunai naudoja taip vadinami socialistai, arba socialdemokratai. Šitie klerikalų mokiniai, prisidengę darbo žmonių skraiste, jų vargų baisenybe, biauriai, begėdiškai gi šmeižia tautininkus, o labiau Sandariečius ir Lietuvos Valstiečių Sąjungos ir Socialistų Demokratų Liaudininkų darbuotojus. Kad padidinus tą šmeižtą, kaipo vidurinių amžių žmonių kovos budą, Amerikos šimto galvų socialistai, kurie ne kartą jau apvogė čia, Amerikoje, lietuvius darbininkus žadėdami jiems ant žemės rojų, parsikvietė gi į talką iš Lietuvos, tai yra socialdemokratų vadą K. Bielinį, kurio tikslas: maršrutuot Amerikos lietuvių kolionijose, aiškint lietuviams darbininkams tos partijos uždavinius, organizuot — darbo ir vargo mases į "socialdemokratų partiją," arba į "socialistų partiją" — ir skelbt gi mirtiną karą, jei bus reikalas, "buržuazijai." Kokiai "buržuazijai" tasai žmogus, pritariant Amerikos socialistų lyderiams iš "Naujienų" ir "Keleivio", apskelbė karą!? Nugi Amerikos ir Lietuvos tautininkams! Pono Bielinio, kaipo "karžygio," prieš tautininkus gi kova jau prasidėjo iš Chicagos, iš Šveicarijos surių pastogės. Ir kaip neapgalvotai pradėta žygiuot. Viename "Naujienų" laidos numeryje to žmogaus, Bielinio, prakalba, pasakyta Chicagoje, aprašyta šitaip:

"Liaudininkai yra stambiųjų ukininkų partija. Jų tikslas ginti to liuomo reikalus. Nuo klerikalų jie mažai kuo skyrėsi. Didžiausis skirtumas yra tame, kad klerikalai eina prie sávo tikslo su škaplieriais, o tautininkai prie veik to paties tikslo eina be škaplierių. Socialdemokratai — tai vienintėlė partija, kuri atstovauja darbininkų klasės reikalus."

Kitoje vietoje tasai neva kalbėtojas už socialistus pasakė, kad Lietuvos Valstiečių Sąjungos ir Lietuvos Socialistų Demokratų Liaudininkų Partijos darbuotojai buk tik tuomi nuo klerikalų skiriasi, kad klerikalai škaplierius nešioja ant kaklo, o valstiečiai ir liaudininkai slepią kišeniuose!...

Jeigu šitaip begėdiškai pavardžiuotų ir šmeižtų koks davatkinas, zakristijonas ar kitas panašus Romos agentų tarnas tautininkus, tai nebutų stebėtina. Bet kad "socialdemokratas" labai vaikiškai, nedorai juk apkalba ne jo sriovės darbininkus, kurie juk gal daugiau, karščiau, energingiau ir drąsiau visuomet gi kovojo ir kovoja už darbininkų, už Lietuvos reikalus, tai galima sakyt, kad tokiam sutvėrimui, beabejonės, truksta ko nors... Jis ir gyvenimą ir žmonijos pirmynžangą, progresą, idealą graibo neapčiuopiamai. O sykiu ir didelis fanatikas yra, nes tiktai visų kitų ne jo kurpalio žmonių mato jisai blogumus, nedorumus, o savo ir mėšlyno nesuuodžia.

Jeigu gi ir randasi tautininkų tarpe tokių žonių, kurie nešioja kišeniuje škaplierius, eina bažnyčion, klauso kunigų pamokslų, prašo kunigų šliubo ir tt., tai kas už tai blogo? Visa tautininkų partija, idėja ir darbai juk dėlto neprakeikti, kadangi tautininkai, kaipo demokratijos, laisvės budavotojai nedraudžia, nebaudžia už tai žmones — sąžinės laisvė turi but visiems, — tai tautininkų obalsis. O pas socialdemokratus bei socialistus jau kitaip. Jie ne tik varžo savo pasekėjų sąžinės laisvę, persekioja už tai juos, bet ir slepia tuos savo "draugus," kurie eina bažnyčion, išsipažįsta nuodėmes "iš viso gyvenimo" kunigui, bet turi gerą liežuvį ir priklauso dar —socialistų partijoj. Mat, kiek doros socialistuose! O kad ištikrųjų taip yra, štai faktai:

"Gruodžio 30 d., 1915 m., "The Waterbury American" paskelbė, kad buvo iškilmingos vestuvės p. K. Gugio, advokato iš Chicagos, su p-le P. M. Pricevičiute iš Waterbury, Conn., ir T. Hunterio, inžinierio iš New Yorko, su p-le N. E. Pricevičiute. Šliubo ceremonija buvo airių šv. Sakramento parapijos bažnyčioje."

Taip tada rašė So. Bostono, Mass., "Keleivis." Apie tą pačią vestuvių ceremoniją socialisto airių bažnyčioje ve kaip "Naujienos" rašė:

"Gruodžio 28 d., utarninke, Waterbury, Conn., "Naujienų" Bendrovės prezidentas, Kazimieras Gugis, iš Chicagos, apsivedė su Petronele Marija Pricevičiute iš Waterburio. Tą pačią dieną antroji pp. Pricevičių duktė Netė Elena ištekėjo už T. Hunterio."

Taigi abudu laikraščiai, "Keleivis" ir "Naujienos," tuomet rašė, jogei socialisto K. Gugio Waterbury, Conn., vestuvių ceremonijos įvyko. Ir "Keleivis," kuris kiek atviresnis, paskelbė, kur ir kaip lietuviškas socialistas, kuris darbininkus juk visuomet baidė nuo bažnytinio šliubo ir keikė tautininkus už tai, gavo šliubą. O "Naujienos," kurių tasai socialistas tuomet buvo prezidentu, nei gu-gu apie tai!

Iš to ir aišku, kiek lietuviški socialistai, kurie labai daug gali, moka šmeižt tautininkus už butus ir nebutus įvykius tautininkų tarpe, turi doros, žmoniškumo. Jųjų vyriausias vadas, kuris gatavas buvo beveik galvą duot nukirst nuduodamas darbininkams savo ištikimybę, iškėlė savo vestuvių ceremonijas — net airių bažnyčioje, atliko "iš viso gyvenimo" išpažintį ir suvalgė Dievą!... To dar negana.

Tasai socialistų tėvas, važiuodamas iš Chicagos pas savo mylimąją į Waterbury, padarė per Amerikos lietuvių kolionijas maršrutą, pasakė "prakalbą"... ir kiekvienoje tokioje lietuvių kolionijoje, kur kiek galėjo, išlupo "kelionės lėšas"! Pavyzdžiui Cleveland, Ohio, tasai neva socialistas, sakė prakalbą vos apie valandą laiko, o atlupo iš rengėjų tų prkalbų net **penkis dolerius**, o už "kelionės lėšas nuo Chicagos iki Clevelando išlupo $25.00, tai yra viso ten išgavo $30.00, kuomet nuo Chicagos iki Clevelando gelžkelio tikietas kaštavo ne daugiau kaip 10—11 dolerių.

Akyvaizdoje panašių atsitikimų iš socialistų pusės, ir vardan teisybės lietuvių darbininkų, lai musų cosialistai, arba socialdemokratai, pirmiau nunai pasižiuri į savo veidą ar nupraustas, ar ne juodas, o tuomet jau bando, jei mato rimtas klaidas tarpe tautininkų, jas taisyt, perspėt juos už iškrypimą. Daugiau.

Susipratę lietuviai gerai žino, kad dabar Lietuvoje galima sakyt visose partijose, tai vistiek ar klerikalų, ar liaudininkų, valstiečių, komunistų, pažangiečių, socialdemokratų ir kitų partijų eilėse didesnė pusė tų partijų narių bei šalininkų toms partijoms yra katalikai ir daugelis tų žmonių dar nešioja škaplierius "kišeniuje"... Ir tą faktą gi negali užginčyt nei p. Bielinis, nei kiti jam panašųs isterikai. Jeigu Lietuvos kaimietis, arba kad ir miestelėnas, nešdamas savo balsą už socialdemokratų surašą renkant į Seimą atstovus, arba apskričio komitetą, arba kad ir valsčiaus komitetą, paduoda, ir dar apart to gražiai pakalba su "internacionalistu" apie "proletariato diktaturą," tai dar nereiškia, kad tasai balsuotojas arba narys partijos sąrašo jau užmiršo, prakeikė įgimties, tai yra motinos, tėvo ir kunigų įskiepytus burtus, prietarus, ir atsisakęs jau nuo visų, kokias jis pažįsta, dogmų? Tai ne! Šitai niekas nedrįs užginčyt. O p. Bielinis, atmetęs teisybę, padorumą, tik šmeižia, kolioja tautininkus, buk tautininkai ir Lietuvoj ir Amerikoj esą škaplierninkai, kunigų klapčiukai. Mat pas socialistus visuomet tokia "dora": kiek pajiegi, tiek šmeižk savo idėjinius priešus, drabstyt juos purvais kiek sauja apgniauži, nes taip mokina ir rodo jų programas.

Į netikusių žmonių užsimojimus, į jų klesos kovos žiaurius, biaurius šmeištus, tautininkų sriovės visuomenė, kuriai labai daug rupi darbininkų ir Lietuvos reikalai, privalo atmušt! Nesakau, kad atmušt piktos sąžinės gaivalą, tais pat argumentais, kokius jie prieš mus vartoja, tai yra išmislytais, nebutais argumentais; mes gi turime, visuomet, gana daug faktų prieš tuos žmones kovoje, kritikoje jų pačių užsidirbtų faktų, nuo kurių jie labai ir mirtinai užbaigs! Ar tai susirinkimuose, ar tai spaudoje, ar tai kituose musų visuomenę ir mus paliečiančiuose darbuose, stengkimės teisingai, dorai panaudot prieš juos. Ir visuomet ir visur bukime ištvermingi, drąsųs, energingi, pasišventę idealui. Negali mus juk išjuokt dyki svajotojai, svetimųjų agentai, nes mes dirbame ir dirbsime kaipo Lietuvos darbo žmonių klasė, dėl laisvės, demokratijos, lygybės Lietuvos darbo armijai, o socialdemokratai ir socialistai, kurie visiems lietuviams darbininkams ir Lietuvai kasa mirties duobę, pagelba raudonosios Rusijos tiranijos, musų eilėse ne vieta jiems! Ir lai socialistai, kaipo nuodinga sėkla Lietuvos tautai, su savo socialistiška "dora," darbais važiuoja į Rusiją! Tautininkai niekuomet savo Tėvynę gi neapleis, neprakeiks, ir kovos prieš šmeižikus!

Voras.

VALIO, AMSTERDAMAS, SPRINGFIELDO, ROCKFORDO, WESTVILLE IR KITOS LIETUVIŲ KOLIONIJOS.

Užgriuvo ant Lietuvos nepaprasti įvykiai, surišti su Klaipėdos ir Vilniaus kraštų likimu. Patriotiškos lietuvių širdys Amerikoje vėl sujudo.

Paskutiniais laikais pradedant nuo praeito sausio mėnesio pusės, sekančios kolonijos aukojo Lietuvos Šauliams, savo laisvu noru stojusiems ir pasišventusiems Lietuvos nepriklausomybę ginti:

Amsterdam, N. Y. per Politinį Kliubą $604.54.

Springfield, Ill. per Šaulių atstovo prakalbas $452.01.

Rockford, Ill. per Šaulių atstovo prakalbas $363.54.

Westville, Ill. per Šaulių atstovo prakalbas $204.50.

Gary, Ind. per Šaulių atstovo prakalbas $137.19.

St. Louis, Mo. per Šaulių atstovo prakalbas $105.45.

Rochester, N. Y. per A. Žiemį $100.58.

West Pullman, Ill. per Šaulių atstovo prakalbas $87.35.

Roseland, Ill. per Šaulių atstovo prakalbas $70.70.

Kansas City, Kan. per Šaulių atstovo prakalbas $62.25.

Chicago Heights, Ill. per Šaulių atstovo prakalbas $56.00.

E. St. Louis, Ill. per Šaulių atstovo prakalbas $38.00

Melrose Park, Ill. per atstovo prakalbas $32.65.

Auburn, Ill. per Šaulių atstovo prakalbas $20.00.

Visi pinigai priimti. Vienas tukstantis penki šimtai dol. išsiųsta kablegramu Lietuvos Šaulių Centran. Aukos L. Valst. Paskolos Bonais bus išsiųstos prie pirmos progos.

A. Žmuidzinavičius,
L. Šaulių Atstovas Amerikoje.

ATMINKIM LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS SAVANORIUS GINĖJUS.

Artinasi vasario 16 diena. Tai pirmoji ir didžiausioji musų tautos šventė. Nepriklausomybės šventė.

Tą dieną Lietuvoje visi sujudę. Žengia parado maršu pro savo vadus lietuvių kariuomenė ir šauliai, skamba jų orkestros ir dainos; baubia Kaune, laikinoje musų sostinėje, patrankos, sprogdindamos padangėse šešių pudų trenksmo bombas; gaudžia visai Lietuvai ir pasauliui Laisvės Varpas...

Tą dieną kelias tautos laisvės sąmonė, stiprėja pasirįžimas. Visų širdyse — Klaipėda, Vilnius...

Tai Lietuvos Nepriklausomybės šventė . . . . . .

. . . . . .

Tos pačios dainos, ta pati muzika, tokiu pat trenksmu gaudžia patrankos, kada lietuviai eina savo nepriklausomybės ginti...

Tik neskamba tuomet dainos ir muzika tų Lietuvos šaulių, kurie neturi ginklų.

Iš Vilniaus krašto, iš Klaipėdos ir iš Kauno jų visų akys ir širdys tą Nepriklausomybės dieną bus atkreiptos į jus, gerb. Amerikos lietuviai.

Jus tik vieni galite grąžinti jiems dainą, narsą ir jiegą. Jų stipriomis rankomis ir mirtinu pasirįžimu Jus galite išgelbėti nuo tironų nasrų Lietuvą ir sujungti ją į vieną stiprų kuną.

Lietuviai! Nepriklausomybės dieną atminkite Lietuvos Šaulius, tuos savanorius Lietuvos Nepriklausomybės gynėjus! Duokite jiems galią pasišvęsti už savo Tėvynę ir apginti ją.

A. Žmuidzinavičius,
L. Šaulių Atst. Amerikoje.

Aukas Šauliams galima siųsti per Lietuvos Finansų Misiją, 38 Park Row, New York, N. Y., arba per Lietuvos Šaulių Rėmėjų Komitetą adresu: A. Žmuidzinavičius, 3251 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Masa to, kas vadinama Matafizika, yra bevaisius jieškojimas neišrišamų užduočių, jieškojimas kurio išmintinga imties kaipo intelektualio prasimankštinimo, bet ant kurio negali pastatyti nieko praktiško, tikro arba teisingo.— **Frederic Harrison.**

"GYDYTOJAS"

Nesivėluok atnaujint prenumeratą "GYDYTOJU!"

Ne vienas naujas skaitytojas praeitais metais gailėjosi netekęs užpakalinių numerių "Gydytojo." — Gailėsis ir tamsta.

"Gydytojas" šiais 1923 metais paįvairintas turiniu, pasidarys gale metų didele "Sveikatos Knyga." Kitos tokios jai lygios knygos nebus.

Įdėk kopertan $1.00 ir adresuok štai kaip:

"GYDYTOJAS"
3310 So. Halsted Street
Chicago, Ill.

T. M. D. Reikalai.

Visus raštus, korespondencijas ir straipsnius TMD. reikalais reikia siųsti redaktoriaus V. Širvydo, 193 Grand St., Brooklyn, N. Y. vardu ir adresu.

REDAKCIJOS PASTABOS.

Su šiuo numeriu Centro Sekretorius pradeda garsinti vardus narių užsimokėjusių už 1922 ir 1923 metus, taipgi skaičių narių, kurie priklausė kuopose 1919, 1920, 1921, 1922 ir 1923 metais. Kuomet pereis viskas, nariai matys kur musų Draugija šiandien stovi narių skaičiuje. Turto atskaita jau tilpo organe.

Iš tų atskaitų matyti, kad mums reikės daug gero darbo pridėti iki pasieksime vėl 1919 metį laipsnį. Bet geri vyrai darbo nebijo ir nors pirmoje dešimtyj kuopų narių skaičius sumažėjo apie 12 sykių palyginus su 1919 metais, mes jei dirbsime, atgausime netik ką praradome, bet dar ir kelis sykius daugiau. Ypač jei Centro Valdyba išleis greitu laiku Wellso istoriją, kuri kiekvienam nariui patiks labiau, negu už visas paskutiniu laiku išleistas knygas.

Visų senųjų narių pareiga yra užsimokėti užvilktas duokles. Pavyzdžiui, Waterburio kuopa labai apsileidusi. Waterburis buvo seniau kone centras lietuvių judėjimo. Tenai susirinkdavo musų didžiųjų organizacijų seimai, kurius waterburiečiai iškilmingai priimdavo. Kodėl jie dabar taip apsileidę kulturos darbe? Tikimės, kad kuris nors veikėjas apie tai paaiškins per organą.

TMD. NARIŲ STOVIS NUO 1919 M. IKI 1 D. SAUSIO 1923 METŲ.

Šiomis dienomis TMD. visų kuopų sekretoriams pasiunčiau kuopos narių stovį, vadinas, vardus-pavardes ir mokesčius pradedant nuo 1919 metų. Kiekvienos kuopos sekretorius gavęs mano laišką su narių sąrašu ir mokestimis turi patikrinti savo knygas ir jei atsitiktų kur nors klaidų, tai pataisyti arba man pranešti, kad išlyginus ir klaidas pataisius. Nes pasitaiko, kad kuopoje nario mokestis užrašyta ar sumokėta vienaip, o centre kitaip, o svarbiausia pasitaiko, kad kuopoje yra daugiau narių, negu centre (į Centrą neprisiunčiama).

Kad butų darbas tiksliau padarytas ir, kad kiekvienas narys matytų, kaip jis Draugijoje stovi, kiekvienos kuopos narių sąrašą skelbiu organe. Taigi visi tėmykite, skaitykite.

Perėjus visų kuopų sąrašui organe paskelbsiu narių skaičių nuo 1919 m. iki 1 d. sausio, 1923 metų.

J. Sekys,
TMD. Sekretorius.

Central Falls, Mass.: 1 kuopa. Už 1922 metus užsimokėję: Arlionis Jonas, Arlauskas Juozas, Jucis Jonas, Jusianis Petras, Milcius Jonas, Rudinskas Vincas, Uždavinis Motiejus, Urbonas Pranas.

Už 1923: nei vieno.

2 kuopa, Union City, Conn.: Už 1922: Presevičius Vincas, Speklienė Jieva, Vilkas Feliksas, Žurinskas Jonas.

Už 1923: nei vieno.

1919 metais buvo 38 nariai; 1920 — 28; 1921 — 19.

3 kuopa, Brooklyn, N. Y.: už 1922: Ambraziejus Juozas, Ginkus Juozas, Jeskevičiutė Ona, Karpiutė Kostancija, Kazlas A., Kriaučiuniutė Uršulė, Kripaitis J., Lignugaris J., Liutkauskas Jonas, Navickas Juozas, Pavilionis Pranas, Rudnikas Edvardas, Širvydas J. O., Širvydas Vyt., Venis Pranas, Vizbaras P., Augunas A.

Už 1923: Augunas A., Ginkus Juozas, Jeskevičiutė Ona, Kazlas Ant., Liutkauskas Jonas, Navickas Juozas.

1919 metais buvo 48 nariai; 1920 — 35; 1921 — 27.

4 kuopa, San Francisco, Cal.: Už 1922: Adams J. J., Adams P. A., Cidos F., Čiapas, Dičius A., Eringis S. A., Kedas F., Koblinas J., Kraujutaitis S. (S. Kraujutaitis priklausė nuo 1920 metų. Kuopa susiorganizavo 1922 metais), Misevičius F., Pawloski A., Valitus K., Wilko G.

Už 1923: Adams J. J. ir Čiapas M.

5 kuopa, Waterbury, Conn.: už 1922 ir 1923 metus nėra nei vieno užsimokėjusio, nors 1919 metais buvo apie 58 nariai. Kodėl taip Waterburiečiai apsileidę? 1920 metais buvo 28 nariai, 1921 — 23.

6 kuopa, Paterson, N. J.: nėra mokėjusių nuo 1919 metų. Kuopoje tada buvo trys nariai.

7 kuopa, Lawrence, Mass.: už 1922: Bagdonas Ant., Indelas J., Dr. Kazys Mikolaitis, Mikšienė V., Motiejunas Ed., Sekevičius Jonas, kun. S. Sleinis, Stravinskas Pranas, Tumasonis Andrius, Vidunas Kajetonas.

Už 1923: Dr. K. Mikolaitis, Sekevičius Jonas.

1919 metais buvo 39 nariai, 1920 — 37, o 1921 — 21.

8 kuopa, Dayton, Ohio.

Nuo 1919 metų čionai buvo tik viena TMD. narė, M. Mockevičienė, bet pabaigoje 1922 metų susiorganizavo kuopa iš vienų moterų: Dambrauskaitė Pranė, Dambrauskienė Paulina, Gužauskienė Ona, Gužauskienė Ona II, Karpavičaitė Magdalena, Karpavičaitė Petronėlė, Kudirkienė Marė, Mockevičienė M., Onušaitienė Marė, Urbonienė Antanina, Vilimaitis Elzbieta, Znamiauskienė Ona. Visos užsimokėję už 1922 metus.

9 kuopa, Pittsburgh, Pa.: už 1922: Čaras K., Dičius J., Gutauskas K., Jonuška P., Kazlauskas J., Kazlauskienė Ona, Kiauliakis Albinas, Kirminas S., Masiejus F., Palikevičia P., Petraitis Juozas, Pikšris Pranas, Petrauskas V., Pliaušinis Vincas, Raudonis S., Sadula Povilas, Savickas F., Vainorius Aleks., Varašius K., Virbickas J., Žvirblis A.

Už 1923: Januška P., Petraitis Juozas, Raudonis S.

1919 metais buvo 40 narių, 1920 — 23, 1921 — 20.

10 kuopa, Pittsburgh, Pa.: už 1922: Avižius Jonas, Brinza Vaclovas, Bunevičius Jonas, Dajoras Mikas, Katkus J. A., (priklauso nuo 1919 metų), Laudanskis Kazys, Rydzevskis B., Rumbauskas Ignas, Stanaitis Pranas, Sadauskas Vladas, Tamošauskas Stasys, Martuzevičia Antanas.

Už 1923: Katkus J. A., Rumbauskas Ignas, Stanaitis Pranas, Martuzevičia Antanas.

Šioje dešimtyj TMD. kuopų narių stovis per paskutinius penkerius metus yra tokis:

1919 metais priklausė ir užsimokėjo 228 nariai; 1920 — 154; 1921 — 113; 1922 — 95; 1923 — 17.

Nuvyk skausmą šalin!
Raišas petys, meš-lungiškas traukymas muskulų, išnarytas sąnarys— visuomet yra draugais didelio **Skausmo.** Tačiau patrynus truputį

PAIN-EXPELLERIU

ant skaudamos vietos skausmas bus greitai pašalintas. **Pain-Expelleris ir skausmas yra mirtini priešai.** Nusipirkite jo bonką šiandien pas savo aptiekorių— kaina tik 35 ir 70c. Persitikrinkite, kad butų ant pakelio musų Inkaro vaisbaženklis. Neimkit pamėgzdžiojimų.

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 South 4th St.
Brooklyn, N. Y.

TRADE MARK.

LUCKY STRIKE CIGARETTE

GERIAUSI Cigaretai

EXTRA! Real Estate Pardavimui.

Į Pieus Naujosios Anglijos visokios farmos, didelės ir mažos, ūkės tabako, gyvulių auginimui geriausiai pasaulio didžiausių marketų. Kurie norite apie farmas dasižinoti kreipkitės pas mane:

Domininkas Diskevičius
Lithuanian Sales Manager
The Home Co. Inc.
55 Water St.
Torrington, Conn.

Lietuviška Aptieka

Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem St., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių lietuviškų žaknų

Mes laikome užtikrintas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsenėjusio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptingų ligų ir geriausius patarimus suteikiame, nuo patrukimo del vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus sučėdysite pinigus ir sveikatą. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausius daktarus per telefoną visai uždyką

H. CABITT.
100 SALEM STREET. BOSTON, MASS.

LIETUVOS TRISPALVĖ VĖLIAVA.

Kiekviename name privalo buti Lietuvos Vėliava, o ypač laike Vasario 16, šiais metais, nes tą dieną sukanka jubilėjus 5 metų nuo atgavimo Lietuvai nepriklausomybės.

Reikalaukite Vėliavų "VIENYBĖS" BENDROVĖJE.

Lietuvos Vėliavų turime Ketveriopų: Vilnonė, 6 pėdų dydžio $6.00. Gragaus audeklo, 6 pėdų dydžio $3.75. Mažos su koteliais, 8 colių dydžio po 25c. 5 ir pusės colių dydžio su kotukais po 15c. Taigi paskubėkit su užsakymais.

Siųsdami užsakymus prisiųskite drauge ir pinigus, tas pagreitins gavimą vėliavos.

Perkupčiams duodame didelį nuošimtį ir apmokam persiuntimo lėšas. Pasinaudokite proga, o tą padarysite paskubėdami su užsakymais. Adresuokite

VIENYBĖ
193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

SKAITYKITE "DIRVĄ"

"DIRVA" YRA PIGIAUSIAS IŠ DIDŽIŲJŲ (8 PUSL.) SAVAITINIŲ LAIKRAŠČIŲ!!!

Suv. Valstijose metams	$2.00
Pusei metų	$1.00
Kanadoje metams	$2.50
Pusei metų	$1.25
Lietuvoje ir kitur metams	$3.00
Pusei metų	$1.50

Reikalaukit kopijos pažiurėjimui — siunčiama visiems dovanai. Reikalaukit "Dirvos" Katalogų.

"DIRVA"
7907 Superior Ave., Cleveland, Ohio.

SUSIVIENIJIMAS LIET. AMERIKOJ

DIDŽIAUSIA LIETUVIŲ APDRAUDOS IR PAŠALPOS ORGANIZACIJA SUVIENYTOSE VALSTIJOSE, KURIOS TURTAS ARTI $500,000.00.

Nuo susiorganizavimo iki šiam laikui išmokėta $248,587.80 pomirtinių. Pašalpų išmokėta $247,687.15.

SLA. kuopos randasi visuose didesniuose miestuose. Nariai priimami nuo 18 iki 50 m. amžiaus. Visį nariai gauna laikraštį "Tėvynę" dovanai. ir taipgi gauna SLA. išleistas knygas už pusę kainos.

Pomirtinės skyriai — $150, 300, 600 ir 1,000.

Pašalpos skyriai — $6.00, 9.00, ir 12.00 į sąvaitę.

Dėl platesnių informacijų kreipkitės šiuo adresu:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 W. 30-th Street, New York, N. Y.

NAUJIENOS

Pirmas didžiausias ir geriausias dienraštis pasaulyje.
NAUJIENAS leidžia darbo žmonės darbo žmonėms.
NAUJIENŲ Metinė Biznio Knyga ir Almanakas, 1923 m. su 20,000 informacijomis DYKAI tiems, kurie užsiprenumeruos NAUJIENAS.
NAUJIENŲ kaina metams Amerikoje $7.00. Lietuvoje $8.00.

NAUJIENOS
1739 S. HALSTED ST., CHICAGO, ILL.

Kur Gauti "Sandara"

Pavienius num. galima gauti kožną savaitę už 5 centus, sekančiose

BRIDGEPORT, CONN.
H. Slavin, 24 Railroad Ave.
CLEVELAND, OHIO.
Dirva", 7907 Superior Ave.
A. Szukys, 2345 St. Clair Ave.
CHICAGO, ILL.
J. B. Aglinskas, 3238 S. Halsted St.
Dr. K. Drangelis % Venta Drug Store 4101 S. Francisco Ave.,
V. J. Andriulis, 2041 S. Ruble St.
F. A. Juozapaitis, 4559 S. Hermitage Ave,
MONTELLO, MASS.
D. Kella, 9 Aarthur St.
A. M. Lanška, 672 N. Main St.
Boston Sales Co. 678 Main St.
NEW HAVEN, CONN.
K. Makarevičius, 255 Wallace St.
LAWRENCE, MASS.
J. J. Urbszo & Co. 101 Oak St.
Lithuanian Sales Corp., 70 Lawrence St.
BROOKLYN, N. Y.
J. Pasniewsky, 87 Grand St.
"Vienybė" P. Co., 193 Grand St.
BOSTON 16, MASS.
J. B. Reinetz, 84 Salem St.

Ligoniai Kurie Sergate

Reumatu, Dusuliu (Ashma). Nervų liga, širdies liga, nuomariu, veneriškomis ligomis ir tt. Visų ligų neminiu, bet bile ligą turi, ar kas tavo šeimynoje turi, nuo didžiausios ligos iki mažiausiai; galite duoti antrašą, o rausite rodas ir receptus dykai. Įdėk už du centu stampą ir gerą antrašą. Dabar geras laikas, vasara ir tiktai šitam laike jus patys save namie pagydysite. Bandykite naminio gydymo —patys sau. Čia turite progą su gvarantavimu, bile tik jus tą darysite — pasveikste. Rašykite pas:

ALEX R. SALVIS
P. O. BOX 96 Dalas, Pa.

Pr. Žyvatas

Parduodu laivakortes, geriausių laivų kompanijų. Perku ir parduodu namus ir farmas (Real Estate). Apdraudžiu nuo ugnies namus, automobilius ir tt. OFISO ADRESAS:

1836 N. Main St.,
Scranton, Pa.

Oregon 3995-M.
Dr. Ignotas Šilkus
1210 S. Broad St.
Philadelphia, Pa.
Lietuvis Daktaras, ir Chirurgas.
Valandos: Nuo 9 iki 11 A. M. nuo 2 iki 4 P. M. nuo 7 iki 8 P. M. Nedėliomis nuo 10 iki 3 P. M.

Tel. So. Boston 270
DR. JOHN MacDONNELL, M. D.
Galima susikalbėti lietuviškai
Ofiso valandos
Rytais iki 9 val.
Po pietų 1 iki
Vakarais 6 iki
536 Broadway So. Boston

Dr. Tessmer

DENTISTAS
306 Main St., Worcester, Mass. viršuj "Iver Johnson" krautuve
Patyręs dentistas prieinamos kainos. Atdara 9 A. M. iki 6 P.M. Nedėliomis 11 iki 12 P.M. Tel. 3310 Park.

Dr. Paul J. Jakmauh

(Jakimavičius)
Priėmimo valandos: nuo 2 iki 3 ir nuo pietų ir nuo 7 iki 8 val. vak.
509 Broadway, Kampas G St.,
So. Boston, Mass.
Telephone South Boston 502

Išegzaminuojam akis ir pritaikom akinius.

H. S. Stone O.D.

Akių Specijalistas
399a Broadway,
Tarpe E ir F gatvių. South Boston.

Vietos Žinios.

PRAKALBOS.

Vasario 16 d. vietos lietuvių bendras komitetas surengė prakalbas, Lietuvos Nepriklausomybės 5 metų sukaktuvių paminėjimui. Publikos susirinko neperdaugiausiai, nes buvo labai šaltas vakaras. Kalbėjo M. Vienys, adv. A. Šalna, Sandaros red. V. J. Šliakys ir "Darbininko" red. P. Gudas. Visi kalbėtojai padarė peržvalgą, ką Lietuva yra nuveikusi per pereitus 5 metus savo nepriklausomo gyvenimo, kas yra laimėta ir nuveikta ir sykiu kokis darbas dar stovi priešais mus. Taipgi kalbėtojai pareiškė, kad jei mes, lietuviai, sutartinai stosime į pagelbą savo broliams tėvynėje, tai kada svęsime 6 metų sukaktuves, jau bus laisva nuo priešų ir musų sena sostinė Vilnius. Taipgi dar buvo ir muzikalis programas: dainavo J. Bulskis, Z. Neveckienė ir vyrų kvartetas. Muzikaliui programui vadovavo komp. M. Petrauskas. Vakaras pasibaigė su Lietuvos Himnu. Aukų lėšų padengimui surinkta $26.36.

Aukotojų vardai:

Po $2.00: J. Sokas ir M. Petrauskas. Po $1.00: A. Bižokas, J. Petrauskas, J. Beleckis, A. Gabrėnas, J. Prėškus, J. Petraitis, J. Skiotis, T. Žukauskas, P. Kiburis, A. Jankauskas, M. Vienis, J. Glineckis. **Rep.**

GAISRAS SO. BOSTONE.

Pereitą sąvaitę So. Bostone po Nr. 94 B St. užsidegė medinė stuba. Gaisrui ištikus namų gyventojai buvo žemutiniame gyvenime išskiriant du vaikučiu, vieną 6, kitą 3 metų, kurie buvo aukštutinio gyvenimo kambaryj. Dumams pradėjus veržtis į gyvenamus kambarius, buvo išgąstis ar bus galima išgelbėti vaikus. Bet narsus ugniagesys nelaukdamas kylančios ugnies, šoko gelbėti vaikučius ir juos išgelbėjo. Ugnis nuostolių padarė ant $1,500.

Antras gaisras buvo trejų šeimynų name, 161 O St., kuris taipgi padarė didelio išgasčio to namo gyventojams,

ŽVAIGŽDUČIŲ VAKARIENĖ.

Vasario 18 d. Lietuvių Name "Gabijos" merginos surengė vakarienę. Žmonių buvo 100. Prie papuošimo stalų, prirengimo valgių ir programo turėjo daug triuso ir darbo padėti musų žvaigždutės. Žvaigždutės dainavo, akomponuojant p-lei O. Raulinaičiutei. Apart dainų, mažoji žvaigždutė Alena Taraškiutė pašoko tris šokius. Garbė jaunai mergaitei ir tėvams! Linkėtina kad daugiau pasirodytų scenoje. Apart muzikalio programo kalbėjo S. Mockus, M. Vienis, adv. Z. Puišiutė. Tikslas buvo vakarienės — sugrįžus komp. M. Petrauskui koncertavus, Gabija rengiasi visu smarkumu prie operos "Velnias Išradėjas." Vakare dalyvavo gerb. M. Petrauskas, kaipo svečias.

Merginos viską surengė ir programą išpildė. Garbė mergaitėms už pasidarbavimą, ypatingai jų žvaigždei p-lei Onai Raulinaičiutei. Svečiai išsiskirstė upe, prisižadėję visi remti "Gabiją" šiame sezone.

Korespondentas.

Ofiso Tel. S. B. 3520.
Namų Aspinwall 0581
Advokatas
A. O. ŠALNA-SHALLNA
Lietuvys Advokatas baigęs du universitetu Cornell University su A. B.G. Washington University su L. L. B.
"Darbininko" Name
(antros lubos)
366 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

UŽGAVĖNIŲ VAKARAS PAVYKO.

Praeitą utarninko vakarą, vasario 13 d., buvo surengę balių A. C. of A. Lietuvių Skyrius 149. Baliaus gaspadorius buvo J. Lekys.

Skyriaus valdyba susideda iš energingų Sandariečių: pirm. P. Žukas, vice-pirm. J. Palaima, rašt. J. Lekys.

Sandariečiai netik energingai dirba savo partijos veikimą, bet ir darbščiai rupinasi abelnai darbininkų reikalais. Garbė už surengimą tokio vakaro. **Rep.**

SVEČIAS.

Šią sąvaitę Sandaros Redakciją ir Administraciją atlankė musų partijos pirmininkas, J. V. Liutas (Liutkauskas), ir buvo padarytas Centro Valdybos posėdis ir aptarta keletas bėgančių reikalų.

GRAŽI AUKA.

Bendrojo Klaipėdą Šelpti Komiteto agitacija Ukėsų Kliubas nutarė paaukoti $100. Pinigus patys išsiunčia Klaipėdos komitetui.

AUKA.

Pereitų metų buvęs Sandaros vice-pirm. A. J. Gotautas suvėluotai Seimui prisiuntė raportą ir auką $2.00, už ką tariame širdingą ačiu. **Sandaros Adm.**

BOSTONIEČIŲ ATSTOVO LAIŠKAS.

(Tąsa nuo 5 pusl.)

ateis kas ten iš faderlando juos iš naujo pasodyti ant lietuvių sprando ir taipgi jie dar nepametę vilties, jog tie tokie išdidus vokiečiai negali likti pavaldiniai tų žemaičių, kurie sukilo ir užėmė Klaipėdos krašto valdžią ir dabar su Simonaičio valdžios prezidentu ir tokio jauno vaikėzo kaip Bruvilaičio, nor valdyti Klaipėdą. Bruvilaitis nėra taip jaunas — turi jau apie 27 metus ir yra buvęs vokiečių armijos kaip mažesnysis /karininkas ir todėl jam labai sekas organizuoti Mažosios Lietuvos kariuomenė ir dabar turi po ginklu suviršu 10,000 geros disciplinuotos vokiečių išlavintos armijos su visais reikalingais ginklais, automobiliais, arkliais ir orlaiviais.

Dar vienas komiteto narys, kuris buvo veikęs per visą savo amžių Tėvynės labui, nedalaikė savo pažado tarnauti tėvynei Lietuvai iki paskutinio kraujo lašo, ir kada buvo Klaipėda sukilusi ir miestas buvo apsuptas ir francuzai priešinosi pasiduoti sukilėliams, tai tas garbingas narys M. L. G. K. išsižadėjo savo idealo, kaip apaštalas šv. Petras kad matydamas sau pavojų išsižadėjo Kristaus, bet vėliaus tą savo klaidą pamatęs likos vienas iš stipriausių Kristaus pasekėjų. Taip gal atsitiks ir su tuomi penktu nariu, ponu Streikiu, bet kol kas jojo silpnybė neišlaikė jojo pasišventimo iki galo ir dabar jojo garbė senatvėje yra suteršta amžinai už atsisakymą iš komiteto tame laike, kada gręsė mirties bausmė visam Komitetui ir jojo rėmėjams.

Pirmutiniai rėmėjai M. L. G. Komiteto arba aktyviejai bendradarbiai buvo A. Marcinkevičius, kaipo Šaulių įgaliotinis; atstovas, kuris nuo seniai veikė Klaipėdos krašte ir dirbo podrauge su p. Bruvilaičiu ir kitais tenai veikėjais, organizavo ginkluotą pajiegą reikalui esant sunaudoti prieš vokiečius ir lenkus, kurie ranka rankoje dirbo su francuzais, kad Mažąją Lietuvą apgyvendinus svetimais gaivalais — Marcinkevičius, buvo tas siulas, kuris siuvo tarpe iširstančių Klaipėdos krašto veikėjų, kurie mažiems tarpe savęs nesusipratimams tankiai susipyko ir nenorėjo podrauge dirbti tą darbą, kurį Gelbėjimo Komitetas buvo sau užsibrėžęs atlikti.

Antrasis visudidžiausias vienybės lipytojas yra Juozas Prunskus "Aklasmatė," autorius "Magaryčios," "Lietuvos Žinių" redaktorius, narys Lietuvos Valstiečių Sąjungos. p. Prunskus yra dar jaunas vyrukas, bet savo veikime jau pralenkęs daugelį senų veikėjų, ir todėl apie jį neturiu ką daug rašyti, apart šio incidento.

Man važiuojant į Klaipėdą Juozukas užbėgo pas mane atsisveikinti ir išreiškė savo didelį norą važiuoti podrauge su manim pamatyti Klaipėdoje keletą prusiukių, bet neturėdamas laiko labai apgailestavo, kad negalįs išvažiuoti kartu su manim. Taip pat norėjo buti tuose susirinkimuose, kur aš buvau kviestas p. Bruvilaičio Klaipėdoje kalbėti.

Tas jojo dvejopas noras davė man galimybės tvirtai jį prašyti važiuoti su manim į Klaipėdą ant kelių dienų ir pamatyti tas jojo meilingas "prusiukes," kurios jau ir man buvo labai žingeidu įsipažinti per tą juokų karalių Juozuką ir todėl ant galo tas jaunas rašėjas sutiko važiuoti su manim ta išlyga, kad aš kalbėsiu Klaipėdos susirinkimuose, o jis rašys apie susirinkimo įspudžius, bet "prusiukių" man nerodys, kad aš jam nesugadinčiau biznio ir nepasakyčiau toms prusiukėms, kad Juozukas turi nemažai meilių panelių ir Kaune, kurioms jis pasižada ir neišpildo savo pažadų— neapsiveda.

(Pabaiga bus.)

PINIGŲ MAŠINA.

Beveik kas sąvaitė per pereitus trisdešimts arba keturiasdešimts metų laikraščiai rašo pasakas apie gerai žinomus ateivius, kurie apgauti, ir persiskiria nuo savo sunkiai uždirbtų pinigų per pinigų išdirbimo mažinas. Tos apgavystės pasakos taip tankiai atkartota, jog manytum, kad visi apie jas girdėjo, bet policijos rekordai kitaip parodo.

Beveik visuose atsitikimuose apgavikai bando apgaudinėti krautuvninkus, bet kartais ir kitus biznierius.

Sekančiai apgaudinėja:

Apgavikas įeina į krautuvę ir nusiperka ką nors, ir visuomet užmoka su nauja dolerine bila, ir parodo, jog turi pundą naujų bilų. Galų gale krautuvninkas tą patėmija ir ką nors apie tai apgavikui išsitaria. Tuomet apgavikas jam pasako, jog nėra abebėtinas dalykas, nes jis turįs pinigų išdirbimo mašiną ir pasidaro, kiek tik nori pinigų. Kuomet krautuvninkas tam netiki arba parodo abejojimą, apgavikas bando pertikrinti krautuvninką ir prižada jam parodyti tą mašiną, kuomet jis uždarys krautuvę, nes tada nieks negalės darbą trukdyti.

Jis atneša mažą, panašią į skalbiniams išspausti, mašiną, paprašo krautuvninko paduoti rašomos popieros, apkerpa popierą iki dolerinės bilos didumo, pasuka mašinos kotą, idant velanas paimtų popierą, ir įtrauktų į mašiną — ir tuoj iš kitos mašinos pusės išeina nauja dolerinė bila. Stebėtina, jog keliose spalvose kaipo tikra bila ir su šilkiniais siuleliais viduryje, su numeriu ir antspauda kitoje spalvoje, bila visai sausa. Krautuvninkas to nepatėmija arba nežino, jog ima kiek laiko spaudinimo rašalui išdžiuti.

Kas ištikro įvyksta yra sekantis: Abudu velanai kiauri ir rašoma popiera įtraukta į vieną velaną. Kitam valane yra paslėpta nauja dolerinė bila ir išvynlota, kuomet kotas pasuktas. Bet krautuvninkas to nemato, jis tik mislija, kaip gerai butų turėti tokią mašiną ir jis pasisiulo ją nupirkti. Apgavikas pradeda juoktis, pasakydamas, kam jam parduoti mašiną už kelius tukstančius dolerių, kuomet jis į kelias dienas gali išdirbti kelius šimtus tukstančių dolerių. Krautuvninkas užsispyręs prašo parduoti. Jis išima visus pinigus iš bankos ir duoda apgavikui už mašiną. Kaip tik vienas pasilieka, bando išdirbti pinigų. Pasiseka gauti vieną naują bilą. Bet po tam kas nors pagenda mašinoje ir jokiu budu negali gauti daugiaus pinigų.

Tokia apgavystė.

ČEKIŠKĖ. Lapkričio 28 d. Čekiškės val. buvo balsavimas užDraudimo svaiginančiųjų gėralų pardavinėjimo. Už visišką panaikinimą balsavo 2110, už palikimą pardavinėjimo po senovei balsavo 340, nuo balsavimo susilaikė 165. Balsavime dalyvavo 2640, iš 3263 turinčių teisę balsuoti. Tokiu budu Čekiškės val. sulig įstatų pardavinėjimas svaiginančių gėralų turi but visai panaikintas. Smuklininkai neriasi iš kailio, kad gautų leidimą traktierius laikyti, kurių musų miestelyje yra 5.

Kaip girdėti visi smuklininkai vėl gavo leidimus laikyti traktierius. O tas gali but, nes jau visi smuklininkai nurimo ir prisikrovę lentynas degtinės laukia "Naujų" metų. Čekiškės blaivybės skyriui, kurs stengėsi užkirsti kelią girtybei, matyt nepasisekė. Kada-gi bus uždarytos užpakalinės durys visiems tokiems Lietuvos "geradėjams"?

PADĖKA.

Vasario 8 d. 16 Bureau Pl. So. Bostone mirė Jono ir Jievos Misiukevičių 9 metų ir 5 mėnesių sunus Petras. Minėtas vaikutis sykiu su motina per visą karės laiką išgyveno Lietuvoje buvusioje Suvalkų rėd., Kalvarijos apskr. Amerikon atvažiavo rugpiučio 29 d., 1921 m. Vaikutis buvo labai geras ir mylintis mokyklą. Iškilmingomis bažnytinėmis apeigomis ir nutraukimu šermenų paveikslų likos palaidotas Kalvarijos kapuose. Kaip šermenoms taip ir laidotuvėms patarnavo vietinis žinomas graborius gerb. P. J. Akunevičius, kuris suteikė gerą ir mandagu patarnavimą, mes gerb. P. J. Akunevičiui reiškiame širdingiausį ačiu.

Jonas ir Jieva Misiukevičiai.

PADĖKOS LAIŠKAS

Aš, Veronika Čekytė, dėkavoju "Baltic States Finance Corporation," taip pat ir Jusų skyriaus vedėjams Kaune, už tai, kad mano kelionė į Ameriką per Tamistų įstaigą buvo linksmi ir laiminga; ir turiu viešai pasakyti, kad geresnio patarnavimo niekur negalima butų gauti, nes Jusų skyriaus vedėjai Kaune greitai išgavo man leidimą važiuoti į Ameriką; o per kitus agentus, kur tik buvo pirktos šipkortės, aš mačiau, kaip jie vargsta, ir jokiu budu išvažiuoti negali. Mes 135 ypatos išvažiavome iš Kauno, palydimi Jusų Atstovo Kaune, iki vandens, per Vokietiją, taip kad mums niekas nerupėjo kelionėje. Petrui ir Antanui Bartkevičiams, Montelloj, Mass. tariu širdingą ačiu, už patarima man kreiptis į "Baltic States Finance Corporation." Todėl aš kiekvienam patariu, kas norės atsiimti savo gimines iš Lietuvos arba pinigų siųsti, kad niekur kitur nesikreiptu, kaip tik prie "Baltic States Finance Corporation" 357 Broadway, South Boston, Mass.

Su tikra pagarba,

Veronika Čekytė,

39 Perry Ave.,
Stoughton, Mass.

ŠOKIŲ MOKYKLA

A. L. T. Sandaros 7 kp. turi šokių mokyklą. Kas subatą Sandaros Salėje, 327 E St., So. Boston, Mass., prasideda 8 vakare. Kviečia visus atsilankyti. Merginoms įžanga dykai.

KONSERVATORIJA

Lietuvių Muzikos Konservatorija pradėjo muzikos mokslo semestrą iš 9 d. rugsėjo. Niekuomet nevėlu but Garcia, Masini ar Galli-Curci, jeigu pradėdi mokslą rimtai ir patvariai. Ateik ir pasirink tinkamą sau laiką ir mokykis.

Darbo žmogui yra gyvu reikalu mokyties dailės, nes šių dienų darbas labai vienodas ir jis užsmaugia žmogaus mintį, atbukina ją; tad menas paveiks daugiau į dirksnius ir intellektas netik atgaus savo pajiegas, bet dar stiprės.

Už 10 pirmųjų lekcijų dainavimo ar harmonijos—15 dol.

Už 10 pirmųjų lekcijų piano, smuikos ar kito instrumento — 13 dol.

Adresas: 769 Broadway, South Boston, Mass.
Mikas Petrauskas, direktorius.

SO. BOSTON HARDWARE CO.

VISKO KAS TIK REIKALINGA DĖL NAMŲ REIKALAUKITE pas mus, nes pas mus galėsite gauti. Dabartiniu laiku parduosime žieminius įrankius kaip tai: stiklus, paipas, kaminus prie pečių ir visokius boilerius, viskas pigiausiomis kainomis. Tel. 167-W. So. Boston.

Savininkai PETRAS BOLYS ir JONAS KLIMAS.
317 BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

LIETUVIS GRABORIUS

Šiuomi pranešu vietos ir apielinkės lietuviams, jog laidotuves aprupinu kogeriausiai ir už pigiausią kainą negu kiti. Į apielinkius miestukus važiuoju ir už tai nieko nerokuoju. Dieną ar naktį kreipkitės šiuom antrašu:

P. A. AKUNEVIČIUS
258 W. Broadway,
So. Boston, Mass.
Office Tel. 381.
Gyvenimo Tel. 2024-J.

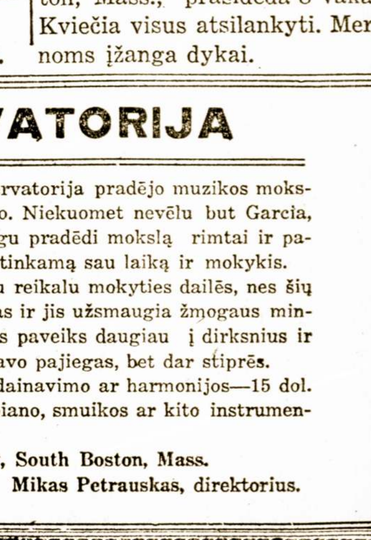

Lawrenciečių Žiniai!

Vasario 25 d. Lawrence bus didelės iškilmės, nes tą dieną L. U. Salėje, 41 Berkeley St. So. Bostono "Gabija" vadovaujama komp. M. Petrausko statys operą "Vaikas ar Mergaitė?" Pradžia 4:00 po piet. Opera "Vaikas ar Mergaitė?" yra neapsakomai puiki. Bostone buvo statyta du kartu ir vis žmonės netilpo į salę. Tad Lawrence ir apielinkės lietuviai pasinaudokite šia proga pamatyti šį taip puikų muzikalį veikalą.

Kviečia Rengėjai.

PAJIEŠKAU Jono, Povilo ir Elzbietos Daužičkų paeinančių iš Kupreliškių miestelio, Panevėžio apskričio. Girdėjau, kad gyvena apie New Yorką; turiu labai svarbų reikalą: jie patys ar kas apie juos žino, malonėkite atsišaukti. Labai yra didelis reikalas.

JONAS BALCHUNAS
1303 14-th Ave.,
Rockford, Ill.

AKIŲ SPECIALISTAS.

Silpnos akys sudaro didžiausią žmogui nelaimė. Ir kiek gyvenime beliktu vertės, jeigu akyse šviesa užgestų. Štai faktas: "Septyni žmonės iš dešimties turi dėvėti akinius." Ar jus tikrai žinote, kad jusų akys geros? Jei akių silpnumas ar galvos skaudėjimas apsireiškia, kreipkitės į patyrusį akių specialistą

J. L. PAŠAKARNIS, O.D.
377a Broadway, cor. E St.,
So. Boston, Mass.
OFISO VALANDOS: 9 ryto iki 8 vakaro. Nedėliomis pagal sutartį.

Lietuvių Garage.

Parduodame visokius automobilius, dalis ir reikmenis (supples). Išrandavojame automobilius dėl pasivažinėjimo; ir užlaikome ekspertą mekaniką dėl sutaisymo mašinas.

PETRAS JAKIMAVIČIUS.
541 East Broadway,
South Boston, Mass.
Tel. So. Boston 51370.

Ofiso Tel. S. B. 441
Residence W. Newton 1016-R.

LietuvysAdvokatas

Veda visokias provas, kaip tai: civiliškas ir kriminališkas; padaro visokius dokumentus prie pirkimo ir pardavimo.

FRANAS J. KALINAUSKAS,
414 Broadway, S. Boston, Mass.
(Virš Prekybos Bendrovės).

AR ŽINOTE KAD

žinomas senas biznierius

ANTANAS NAUIOKAITIS

208 West Fifth Street, South Boston, Mass.

ATIDARĖ visokių produktų krautuvę, kaip tai Mėsos Markėtą ir Grosernia. Kviečia visus apielinkės lietuvius kreiptis su pirkimu maisto ir kitų smulkmenų, čia rasite geras prekes ir mandagų patarnavimą.

Tel. S. B. 2488.
DR. J.C. LANDŽIUS - SEYMOUR
Lietuvis Gydytojas.
Valandos 9-11 2-4 6-9.
506 Broadway,
SO. BOSTON, MASS.

Puiki Lietuviška
UŽEIGA
pas
ANTANĄ TAMULEVIČIŲ
300 Broadway, S. Boston Mass.